МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

бакалавра

на тему: **РОЗРОБКА АРТБУКУ «ЕХО СТОЛІТЬ: МУЗИЧНА СПАДЩИНА УКРАЇНИ»**

Виконала: студентка 4 курсу, групи 6.0221-2
спеціальності 022 «Дизайн»
освітньо-професійної програми «Графічний дизайн»
Маргарита Денисівна Старостіна

Керівник: викл. кафедри дизайну,
_____ Вікторія БАРАБАШ

Науковий консультант: доц. кафедри дизайну,
PhD _____ Ганна ЧЕМЕРИС

Рецензент: ст. викл. кафедри дизайну,
к. пед. н. _____ Олександр БРЯНЦЕВ

Запоріжжя

2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет *соціальної педагогіки і психології*
Кафедра *дизайну*
Рівень вищої освіти *перший (бакалаврський)*
Спеціальність *022 «Дизайн»*
Освітньо-професійна програма *«Графічний дизайн»*

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри дизайну
_____ Ганна ЧЕМЕРИС
«____» _____20__ року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ

Старостіній Маргариті Денисівні

1. Тема роботи: *розробка артбуку «Ехо століть: музична спадщина України»* науковий керівник роботи *викл. Барабаш В. А.* затверджені наказом ЗНУ від 134-с від 27.01.2025
2. Строк подання студентом роботи: *17.06.2025*
3. Вихідні дані до роботи: *відсутні*
4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, що належить розробити): *Артбук як сучасна форма візуалізації культурного контенту; Розробка артбуку «Ехо століть: музична спадщина України»*
5. Перелік графічного матеріалу: *презентація, демонстраційна графіка, проєкт*
6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали консультанта	Дата, підпис	
		Надано	Отримано
Розділ 1	*Чемерис Г. Ю.*		
Розділ 2	*Чемерис Г. Ю.*		

7. Дата видачі завдання: *13.09.2024*

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання	Примітка
1	*Вибір та призначення наукового керівника. Підготовка документів.*	*жовтень 2024*	
2	*Створення Mind Map Вибір теми проєкту. Передпроєктне дослідження артбуку як виду мистецтва, аналіз аналогів. Підготовка чернетки теоретичного матеріалу.*	*жовтень – листопад 2024*	
3	*Розробка перших ілюстрацій, шаблонів розворотів артбуку.*	*грудень 2024*	
4	*Написання та подання тез на науково-практичну конференцію «Молода наука-2025».*	*лютий – березень 2025*	
5	*Підготовка шаблону артбуку, завершення створення ілюстраційного матеріалу.*	*квітень 2025*	
6	*Завершення створення проєкту. Підготовка презентації артбуку для передзахисту.*	*травень 2025*	
7	*Попередній захист кваліфікаційної роботи на кафедрі.*	*травень 2025*	
8	*Усунення зауважень наукового керівника, доопрацювання проєкту, чистове оформлення документу.*	*травень 2025*	
9	*Проходження нормоконтролю.*	*червень 2025*	
10	*Рецензування кваліфікаційного проєкту. Доопрацювання кваліфікаційного проєкту з урахуванням рекомендацій рецензента. Отримання рецензії.*	*червень 2025*	
11	*Подання роботи і рецензії науковому керівникові на підготовку відгуку.*	*червень 2025*	
12	*Подання роботи на антиплагіат-перевірку. Отримання довідки про перевірку.*	*червень 2025*	
13	*Отримання допуску до захисту. Подання всіх друкованих та електронних матеріалів кваліфікаційної роботи на кафедру. Розміщення тексту роботи у репозитарії ЗНУ.*	*червень 2025*	
14	*Захист кваліфікаційної роботи на засіданні ЕК.*	*червень 2025*	

Студент _____ *Маргарита СТАРОСТІНА*
(підпис) (прізвище та ініціали)

Науковий керівник роботи _____ *Вікторія БАРАБАШ*
(підпис) (прізвище та ініціали)

Нормоконтроль пройдено
Нормоконтролер _____ *Ганна ЧЕМЕРИС*
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Старостіна М. Д. Розробка артбуку «Ехо століть: музична спадщина України» : кваліфікаційна робота бакалавра спеціальності 022 «Дизайн» освітньо-професійної програми «Графічний дизайн» / наук. керівник, викл. В. А. Барабаш. Запоріжжя : ЗНУ, 2025. 69 с.

UA : Робота викладена на 69 сторінках друкованого тексту. Перелік посилань включає 48 джерел. Об’єкт дослідження: артбук. Предмет дослідження: дизайнерські засоби та візуальні прийоми створення артбуку про українську музичну спадщину. Мета дослідження: розробити артбук, що художньо інтерпретує музичну спадщину України, поєднуючи історичний матеріал із сучасними засобами графічного дизайну для популяризації національної культури.

Ключові слова: графічний дизайн, візуальні комунікації, колаж, музична культура України

Starostina M. D. Development of the "Echo of the Centuries: Musical Heritage of Ukraine" Art Book : Bachelor’s thesis, specialty 022 "Design", Educational and Professional Program "Graphic Design" / Sci. adv. V. A. Barabash. Zaporizhzhia: ZNU, 2025. 69 p.

EN : The work is presented on 69 pages of printed text. The list of links includes 48 sources. Object of research: artbook. Subject of research: design tools and visual techniques in creating an artbook aimed at popularizing Ukrainian musical heritage. The purpose of the study: develop an artbook that artistically interprets Ukraine’s musical heritage, combining historical material with modern graphic design tools to promote national culture.

Key words: graphic design, visual communication, pic-collage, musical culture of Ukraine

Апробація кваліфікаційної роботи:

1. Старостіна М. Д., Барабаш В. А. Музика у контексті культурної спадщини україни. *Збірник наукових праць студентів, аспірантів і молодих вчених «Молода наука-2025» :* ЗНУ, 2025. у 1 т. ЗНУ, 2025. Т.3. С. 90-92.

ЗМІСТ

ВСТУП.....6

РОЗДІЛ І

АРТБУК ЯК СУЧАСНА ФОРМА

ВІЗУАЛІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНОГО КОНТЕНТУ..... 9

1.1 Мистецька література у системі культурної комунікації:

роль, функції та графічні засоби виразності.....9

1.2 Артбук як спосіб наративного представлення

культурного змісту засобами дизайну..... 13

1.3 Музична культурна спадщина України як перспективний об’єкт

дизайнерської інтерпретації..... 18

РОЗДІЛ ІІ

РОЗРОБКА АРТБУКУ «ЕХО СТОЛІТЬ:

МУЗИЧНА СПАДЩИНА УКРАЇНИ».....29

2.1 Аналіз аналогів..... 29

2.2 Концептуальні рішення.....32

2.3 Технічна розробка проєкту..... 37

ВИСНОВКИ..... 59

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....60

ДОДАТОК А.....66

ВСТУП

Актуальність теми зумовлена необхідністю популяризації української музичної спадщини – від традиційного фольклору до сучасної пісні – засобами візуального мистецтва. Музика є важливою складовою національної ідентичності, а артбук як сучасний формат подачі інформації дозволяє об’єднати дизайн, культуру й історію в єдиному образному просторі. Проєкт «Ехо століть: музична спадщина України» спрямований на створення візуально-комунікативного продукту, що відкриває багатство української музики широкій аудиторії через актуальні дизайнерські рішення. Тема становлення й розвитку української музики відповідає викликам сучасної мистецької та культурної комунікації, сприяє національному об’єднанню, надихає на творчість і підтримує міжнародний інтерес до української культури. Розробка артбуку є важливим кроком у збереженні історичної пам’яті й культурного надбання, що в умовах війни та глобалізації набуває особливої цінності.

У наш час дедалі більше зростає потреба у збереженні нематеріальної культурної спадщини, а музика є одним з її яскравих проявів. Візуальна інтерпретація музики через артбук дає змогу відкрити нові підходи до переосмислення культурних явищ. Цей формат дозволяє презентувати українське музичне мистецтво у привабливий та освітньо важливий спосіб. Це дуже важливо як для залучення молоді до вивчення історії та культури через сучасні способи та медіа, так і для старшого покоління, що прагнуть дізнатися більше. Завдяки поєднанню графіки, музики й тексту створюється цілісний образ української ідентичності, а також сам проєкт сприяє глибокому сприйняттю української культури.

У контексті війни створення артбуку: «Ехо століть: музична спадщина України» є формою культурного спротиву, що протистоїть намаганням до знищення української самобутності, ідентичності та історії. Також це видання є способом документування музичних явищ, що можуть бути втраченими або витісненими в умовах сучасного життя в Україні.

Отже, тема дослідження є важливою в контексті сучасних тенденцій у графічному дизайні та мистецтві. Ідея створення артбуку: «Ехо століть: музична спадщина України» обумовлена її актуальністю на міжнародній арені. Таким чином, створення артбуку є своєчасною відповіддю на суспільний запит: збереження, актуалізація та поширення української музики як символу незламності, тяглості традицій і національного духу.

Об'єкт дослідження – артбук.

Предмет дослідження – дизайнерські засоби та візуальні прийоми створення артбуку про українську музичну спадщину.

Мета роботи – розробити артбук «Ехо століть: музична спадщина України», що художньо інтерпретує музичну спадщину України, поєднуючи історичний матеріал із сучасними засобами графічного дизайну для популяризації національної культури.

Виходячи з формулювання об’єкту, предмету та мети дослідження необхідно виконати наступні завдання:

1. Підібрати теоретичний матеріал для аналізу, вивчення та подальшого використання у кваліфікаційній роботі.
2. Дослідити історію музичної спадщини України та окреслити основні етапи її розвитку;
3. Проаналізувати мистецьку літературу, присвячену українській музичній культурі, визначити її види та класифікацію;
4. Вивчити сучасні тенденції у графічному дизайні артбуків, провести аналіз аналогів і прототипів;
5. Визначити концептуальні підходи до художньої інтерпретації музичної спадщини в артбуці;

6. Розробити дизайн-концепцію артбуку «Ехо століть: музична спадщина України»;
7. Спроєктувати візуально-графічне рішення артбуку згідно з обраною концепцією.

Апробація результатів дослідження здійснювалась шляхом публікації тез доповіді на тему «Музика у контексті культурної спадщини України» у збірнику наукових праць студентів, аспірантів і молодих вчених «Молода наука-2025» : (14-18 квітня 2025, Запоріжжя).

Структура пояснювальної записки. Пояснювальна записка складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних літературних джерел і додатків. Обсяг кваліфікаційної роботи становить 70 сторінок, 24 сторінок ілюстрацій, 48 – літературні джерела. Обсяг основної частини кваліфікаційної роботи становить 60 сторінок. За темою роботи опублікована 1 теза доповіді на конференції.

РОЗДІЛ І
АРТБУК ЯК СУЧАСНА ФОРМА ВІЗУАЛІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНОГО КОНТЕНТУ

1.1 Мистецька література у системі культурної комунікації: роль, функції та графічні засоби виразності

Мистецька література – це сукупність художніх творів, що створені як форма мистецтва слова, мають високу естетичну цінність і через художні образи відображають духовний, культурний і національний досвід суспільства [1]. За словами Олександра Білецького, «література є дзеркалом, у якому відображається життя народу» [2, с. 45].

До сфери мистецької літератури як окремого виду можна віднести широкий спектр видань, присвячених : мистецтву, культурі, поезії, історії, естетичним теоріям та різноманітним творчим практикам. До таких видань належать : мистецькі книги, виставкові каталоги, монографії про митців, альбоми репродукцій, мистецтвознавчі та модні журнали, фотоальбоми, арт-комікси, графічні новели, артбуки, а також книги, присвячені дизайну, моді й архітектурі. Світлана Підопригора, у своїй статті для наукового часопису, припускає, що мистецька книга постає як особливий жанр візуально-комунікативного мистецтва, який здатний поєднувати інтелектуальний зміст і художню форму в єдину естетичну структуру [3, с. 137].

Каталоги виставок та мистецтвознавчі журнали, як різновиди мистецьких книг, виконують не лише інформаційну функцію, висвітлюючи актуальні події у сфері мистецтва, а й виступають ефективними засобами культурної комунікації. Вони сприяють формуванню критичного мислення, аналітичного осмислення художніх процесів і поглибленню міжкультурного діалогу. Колекція електронних видань до виставок з правом безкоштовного перегляду «Мистецький Арсенал» [4] та відомий арт-центр «PinchukArtCentre» заснований бізнесменом і філантропом Віктором Пінчуком, спрямовані на

забезпечення широкого доступу до сучасного мистецтва, стимулювання публічного діалогу та збереження культурної спадщини України [5]. Мистецтвознавчі журнали сприяють документуванню та аналізу мистецьких явищ. Вони виконують декілька функцій: інформують про виставки, художні проєкти та митців, аналізують тенденції у мистецтві, а також створюють можливість для обговорення нових ідей [6] Одним з прикладів є провідний український журнал «Образотворче мистецтво», який висвітлює як класичне мистецтво, так і сучасне. Особлива увага приділяється аналізу художніх стилів та технік, а також презентації творчості українських митців. Щодо міжнародних мистецтвознавчих журналів, то варто сказати про видання «Artforum» [7] – журнал, що публікує статті провідних критиків, репортажі з виставок, а також інтерв'ю з митцями. Міжнародні журнали, такі як «Artforum», допомагають поєднувати різні мистецькі традиції із світовим мистецтвом, що у свій час сприяє обміну культур і поширенню нових ідей. Існує також окрема аудиторія видань для професійних художників – здебільшого, це спеціалізовані книги, що з професійної точки зору аналізують мистецтво. Неможливо не зазначити вплив праці Василя Кричевського у розвиток українського мистецтва та культури, зокрема в архітектурі, графіці та живописі. За його напрацюваннями була видана книга «Основи композиції» (2015), де пропонується глибокий аналіз принципів організації художнього простору [8]. Ця праця – базовий посібник навіть для сучасних митців, що розвиває професійні навички та естетичне чуття.

Інтерактивні книги – такі як фотокниги, артбуки, графічні новели – поєднують візуальний і текстовий наратив, залучаючи читача до активного сприйняття й інтерпретації змісту. Вони вирізняються мультимедійністю, експериментальністю форми та здатністю створювати глибокий емоційний зв'язок із аудиторією, виступаючи водночас мистецькими об'єктами і засобами культурної комунікації.

До мистецької літератури також належать *монографії* присвячені постатям митців, які репрезентують їхній творчий шлях, світоглядні орієнтири

та художні пошуки. До прикладу: «Я чую тебе. Сплетіння доль Катерини Білокур та Оксани Петрусенко», Олени Волинської, або монографія про видатного графіка та творця українського архітектурного модерну : «Василь Кричевський: орнаментні композиції» [9]. Монографії відіграють важливу роль у мистецькому дискурсі, адже поєднують дослідницький, освітній та емоційно-комунікативний компоненти. Такі видання не лише фіксують історію творчості, а й створюють простір для особистісного діалогу між мистецтвом і читачем. У контексті української культури мистецька література відіграє ключову роль у збереженні національної ідентичності. Вона формує простір культурної пам'яті, актуалізуючи традиції в новітніх формах візуального представлення [10]. Також мистецька література є дуже важливим засобом формування особистості, саме тому вона досить популярна серед молодої читацької аудиторії.

Мистецька література для дітей та підлітків охоплює різноманітні категорії і види творів, які мають на меті розвивати естетичний смак, творчі здібності, а також знайомити молодь з культурною спадщиною, історією мистецтва, техніками і жанрами. Вона виконує освітню, виховну і розважальну функції, формуючи основи естетичної культури. А також мистецька література має основні категорії та види. Один з видів – книги про мистецтво та художників (ознайомлюють дітей із життям та творчістю видатних митців, особливостями художніх стилів і технік.

Художня література у формі оповідань та казок, спрямована на висвітлення тем мистецтва, виконує важливу культурно-освітню функцію. Такі тексти, зокрема адаптовані для дитячої аудиторії, сприяють формуванню естетичного сприйняття, національної ідентичності та інтересу до мистецької спадщини. Прикладом є видання «Кобзарик» (2018) [11] що містить добірку творів Тараса Шевченка, в яких крізь поетичну форму порушуються теми мистецтва, історії, природи та людських переживань. Подібні видання є ефективним інструментом ознайомлення молодої аудиторії з культурним

контекстом українського мистецтва, забезпечуючи водночас збереження літературної традиції й передачу ціннісних орієнтирів наступним поколінням.

Артбуки та альбоми для дітей спонукають молодшу аудиторію до рефлексії та розвитку творчого мислення через інтерактивну взаємодію: розфарбовування або експериментування з техніками. У цій категорії яскравим прикладом є робота французького ілюстратора Ерве Тюлле, яка в українському тиражі називається «Мої каракулі» [12].

Комікси та графічні романи виступають важливим сегментом сучасної мистецької літератури для підліткової аудиторії, поєднуючи візуальну мову з текстовим наративом. Цей формат відзначається високою популярністю завдяки своїй здатності інтегрувати художні образи з вербальним змістом, що сприяє кращому сприйняттю інформації та підтриманню читацької уваги. Візуальні елементи у структурі таких видань створюють додаткові можливості для естетичного впливу й інтерпретації змісту. Прикладом є «Гобіт. Графічний роман» [13] – адаптація класичного літературного твору, в якій досягнуто органічного поєднання образотворчих компонентів і тексту, що поглиблює сприйняття сюжету та занурення читача в художній світ. Такий підхід є ефективним засобом популяризації літературної спадщини серед молодіжної аудиторії, а також сприяє розвитку візуальної грамотності.

У підсумку, мистецька книга постає не лише як засіб передачі художнього змісту, а як потужний інструмент культурної комунікації, що здатен адаптуватися до запитів часу. У контексті цифрової доби, де молодь тяжіє до інтерактивних, візуально насичених форматів, саме графічні романи, артбуки, інтерактивні й мультимедійні видання демонструють ефективність у формуванні читацької культури та зацікавлення мистецтвом. Завдяки поєднанню змістовності й естетичної привабливості, мистецька книга стає містком між традиційною культурною спадщиною та новими поколіннями, сприяючи збереженню й оновленню культурної пам’яті в умовах змінюваного медіасередовища.

1.2 Артбук як спосіб наративного представлення культурного змісту засобами дизайну

Поєднання текстових і візуальних компонентів дає змогу гармонійно інтегрувати естетичні, національні й духовні смисли в межах одного видання. Виразним прикладом такого синтезу є артбук – жанр мистецької літератури, що поєднує засоби графічного дизайну, фотографії, ілюстрації та тексту. Завдяки цьому артбук постає як самобутній комунікативний продукт, здатний не лише інформувати, а й чинити глибокий емоційний вплив на читача.

«Артбук» (від англ. artbook) – це мистецьке видання, що поєднує у собі візуальний і текстовий контент. Часто артбуки розробляють для демонстрації творчого процесу, сприйняття мистецтва чи передачі його бачення митцем. Ці видання є багатогранними, бо поєднують графічні елементи, ілюстрації, фотографії та авторські тексти. Також вони допомагають читачам заглибитися у внутрішній творчий простір митців, а також виявити його естетичні погляди і вподобання [14]. Українські артбуки, що створені сучасними видатними дизайнерами та художниками, часто слугують для збереження культурної спадщини, та є інструментом популяризації сучасного у мистецтва у світі.

Один з прикладів «Скетчі війни» Сергія Майдукова [15]. Сергій Майдуков є сучасним українським ілюстратором, що працює у мінімалістичному стилі. Один з його артбуків – «Заграва» (2023 р.). «У більш ніж 50 ілюстраціях Сергій Майдуков відтворює події півтора року повномасштабної війни, працюючи з різними медіумами: олівцем, чорнилом, папером, планшетом. В основу візуального видання лягли зображення авторської щотижневої колонки Сергія Майдукова для німецького видання Zeit Magazin. Також артбук доповнено чорно-білими скетчами та замальовками, що розширюють оповідь. Так малюнки, які працюють з приватною рефлексією, перетворюються на сторінки широкомасштабної війни: перші удари по Києву, оборона Бахмута, щоденні обстріли країни весною 2023-го та зміни, які відбуваються в містах і людях. На другому фото зображені фрагменти руйнувань і хаосу – через абстрактне

зображення архітектурних об’єктів у темних кольорах та агресивних лініях. Обидві ілюстрації виконані у стилі, що поєднує інфографіку, ілюстрацію та емоційну експресію (рис 1.1)

Рисунок 1.1 – Сторінки артбуку Сергія Майдукова «Заграва»

До видання увійшла розмова журналіста Олексія Тарасова з Сергієм Майдуковим, що є своєрідним продовженням їхнього діалога з першого артбуку KYIV by Sergyi Maidukov, виданого у 2021 році.» Ця робота є не лише відображенням мистецького бачення автора, а ще й слугує документом, що фіксує життя українців під час війни. Історії, представлені у форматі артбуку, виступають важливим засобом візуального сторітелінгу, що поєднує текстову та образну складові для формування глибокого культурного наративу. Вони забезпечують емоційне занурення читача, сприяючи розвитку емпатії та усвідомленню соціальних і культурних контекстів.

«Мовчазні герої» – це спільний соціальний проєкт капітана авіалайнера Гідо Хайсіга та видавництва ArtHuss, що представляє збірку особистих історій та ілюстрацій, які відображають вплив війни на життя звичайних українців. Гідо, який понад 12 років жив і працював в Україні, під час волонтерських поїздок занотовував у свій скетчбук зустрічі з відважними людьми, що, незважаючи на труднощі війни, зберігають любов до життя і надію. Кожна історія у книзі – це не просто факт біографії, а глибоке переживання, що відлунює в серці читача. Ця книга стала візуальним та текстовим свідченням сили духу, стійкості й людяності в умовах конфлікту. Ілюстрації, що створені від

руки, надають проєкту особливої щирості, адже вони передають емоції, які важко описати словами. Метою проєкту є не лише документування подій, а й збереження пам’яті про невідомих героїв, чий вклад у спільну боротьбу є неоціненним. Цей мистецько-документальний формат допомагає донести правду про війну до міжнародної аудиторії, пробуджуючи співчуття та розуміння (рис. 1.2).

Рисунок 1.2 – Артбук «Мовчазні герої», Гідо Хайсіг (2024) [16]

Концепт-арт артбуки становлять окремий різновид мистецьких видань, що зосереджуються на візуалізації ідей, образів та світів, які зазвичай створюються на ранніх етапах розробки фільмів, ігор або анімаційних проєктів. Артбук «Українська магічна академія» (Базове видання)» від команди «Мальовій», авторів «Українського бестіарію» продемонстрували мистецький проєкт з акцентом на українську історію та жанр фентезі у поєднанні деталізованими ілюстраціями персонажів та навколишнього середовища. Цей артбук є прикладом того, як національні культурні елементи можуть бути інтегровані у популярний жанр фентезі, створюючи унікальну естетику, що вирізняє його серед інших видань. Кожен персонаж чи локація у книзі розроблені з урахуванням українського фольклору та міфології, що надає

проєкту автентичності. Артбук не лише виконує естетичну функцію, а й формує культурне усвідомлення, де традиційні образи поєднуються з сучасністю. Це видання може слугувати джерелом натхнення для художників, митців, чи розробників ігор чи письменників, що зацікавлені у тому, щоб створити власний бренд заснований на українському культурному коді (рис.1.3).

Рисунок 1.3 – Артбук «Українська магічна академія» (Базове видання)» (2024) [17]

«Артбук Українська магічна академія» представляє собою оригінальне художнє видання, яке інтегрує візуальні образи української традиційної культури з вигаданою магічною реальністю. Автор проєкту, команда «Мальовій», створила багатий ілюстрований світ, де сучасні інтерпретації української спадщини подані крізь призму фантастичного наративу. Особливу увагу приділено деталізації архітектури, символіки і костюмів, що ґрунтується на автентичних етнографічних джерелах. Видання поєднує мистецьку цінність із популяризацією національних символів, демонструючи, як артбук може водночас розважати, навчати й зберігати культурну пам’ять у художній формі. Завдяки такому підходу артбук поєднує традиційну культуру з сучасною

візуальною мовою, яка близька і зрозуміла для молоді. Проєкт також дає простір для співпраці між художниками, етнографами та оповідачами, що допомагає створювати нові способи розповідати про українську культуру.

Дизайнерський журнал Telegraf від Projector Publishing вже кілька років досліджує культурну ідентичність українців, використовуючи графічні образи як засіб вираження та аналізу національного самоусвідомлення (рис. 1.4).

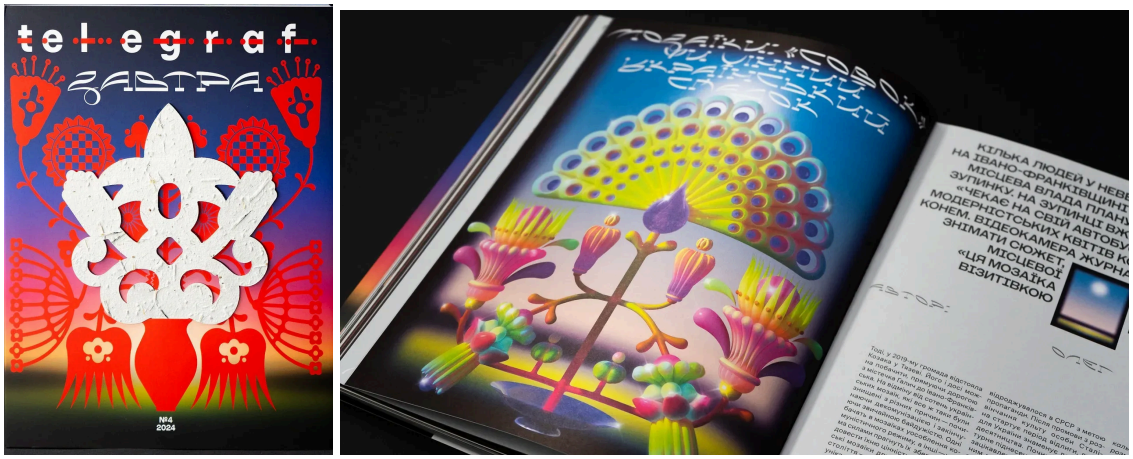

Рисунок 1.4 – Артбук #4 «Telegraf. Завтра.», Projector publishing (2024) [18]

Четвертий випуск артбуків Telegraf під назвою «Завтра» є яскравим прикладом візуального сторітелінгу, що відображає сучасний досвід українського суспільства у контексті війни та трансформацій. Журнал досліджує, як цей історичний період впливає на формування візуальної культури та дизайн майбутнього, висвітлюючи теми відбудови, інклюзивності, меморіалізації та національної ідентичності. Через поєднання графічних образів і аналітичних текстів видання виконує важливу культурну функцію, сприяючи осмисленню соціальних процесів і комунікації візуального досвіду, що має ключове значення для сучасного українського мистецтва і дизайну. На сторінках журналу художники та дизайнери переосмислюють образи повсякденності, архітектурні уламки, артефакти воєнного часу, трансформуючи їх у знакові візуальні символи нової реальності.

Завдяки цьому виданню читач отримує не лише естетичний досвід, а й простір для особистих роздумів про сучасність, кризу і надію.

Особливістю видання є його здатність поєднувати інтелектуальну глибину з емоційною чутливістю, адже сторінки журналу викликають не лише аналітичне осмислення, а й щиру людську реакцію.

Таким чином, артбук постає як унікальний інструмент візуального наративу, що поєднує графіку, текст і дизайн у цілісну художню форму. Його виразний потенціал дозволяє не лише репрезентувати культурний зміст, а й залучати глядача до глибокого осмислення теми через емоційний і сенсорний досвід.

1.3 Музична культурна спадщина України як перспективний об’єкт дизайнерської інтерпретації

Ліричні традиції України, що зародилися в глибокій давнині (від часів становлення Київської Русі і до тепер), становлять вагому частину національної культурної спадщини. Їхнє формування відбувалося під впливом побуту, ритуалів і вірувань, завдяки чому вони й досі залишаються невід'ємною складовою духовного і культурного життя українського народу. Українська музика є важливим кодом національної ідентичності, невід’ємною складовою культури, що не лише передає історичний досвід, традиції та світогляд українського народу, а й демонструє творчу силу світові. Українська музика, безумовно, стала натхненням для багатьох дизайнерів. Зокрема, народні мотиви: орнаменти, колористика традиційного українського вбрання та стилізовані зображення музичних інструментів, активно використовуються в оформленні обкладинок альбомів і концертних постерів. Наприклад, графічне оформлення альбомів DakhaBrakha гармонійно поєднує етнічний стиль із сучасним мінімалізмом. Часто на обкладинках альбомів гурту зображено учасників колективу в традиційних українських костюмах. Це підкреслює їхній зв’язок із національною культурою, та все це виглядає як візуальна алюзія на стародавні

українські пісні [19]. На рисунку 1.5 можемо побачити приклад обкладинки, що створив Марко Галаневич — учасник гурту DakhaBrakha, який є автором візуального оформлення всіх їхніх альбомів.

Рисунок 1.5 – Обкладинка альбому «Аламбарі»

Як описував В. Андрущенко: «Пісня – це сповідь і мудрість народу… Вона інтелектуальна й моральна і пливе тим єдиним потоком, ім’я якому справжність. Вона піднімається в небеса і разом з тим піднімає людину, яка сповнена надії, страху і трепету за грядуще власних дітей і свого народу» [20, с. 6-7]. До найдавніших форм української народної пісенної творчості належать різноманітні фольклорні жанри, які можна класифікувати за тематикою та функціями. Серед них вирізняються: *календарно-обрядові* (колядки та щедрівки, веснянки, русальні, купальські та жниварські пісні), *родинно-обрядові* (весільні пісні та голосіння), *епічні* (думи, балади, історичні пісні та пісні-хроніки), *родинно-побутові* (колискові, жартівливі, пісні про кохання та родинне життя) та *суспільно-побутові* пісні (козацькі, чумацькі, кріпацькі, бурлацькі, рекрутські та солдатські, наймитські та заробітчанські пісні), *коломийки, пісні*

літературного походження, стрілецькі пісні та пісні-гімни. У традиційних українських фольклорних піснях простежується поєднання дохристиянських вірувань із християнською символікою: зокрема, навіть за наявності язичницьких образів і обрядових мотивів, у текстах з'являються згадки про Ісуса Христа, Богородицю та святих. Такий синкретизм є характерною рисою календарно-обрядового фольклору, зокрема весняних і купальських пісень. Наприклад, слова української народної пісні «Ой на Івана, ой на Купала» поєднують елементи магічних практик очищення через природні стихії з християнськими уявленнями про спасіння. Ці пісні несли не лише обрядову, а й виховну функцію, закладаючи у свідомість слухачів уявлення про гармонію з природою, моральні цінності, любов, доброчесність та родинні засади.

У виданні «Закувала зозуленька. Антологія української народної творчості» у впорядкуванні Н. С. Шумади зібрано зразки пісенного, мовного й поетичного фольклору, які відображають глибинні пласти української культури та побуту, зберігаючи пам'ять про традиції й уявлення народу [21]. Музичні інструменти відігравали не менш важливу роль в українській пісенній традиції, доповнюючи вокальне виконання та збагачуючи загальне емоційне і художнє звучання народної музики. Серед струнних інструментів найпоширенішими були кобза, бандура, ліра та гуслі – вони використовувалися як сольні, так і акомпонуючі інструменти, особливо в епічному та ліричному репертуарі. Духові інструменти, зокрема сопілка, трембіта, денцівка, сурма, були важливими в обрядовій музиці, передавали природні інтонації й символізували зв'язок людини з довкіллям. Особливу роль трембіта відігравала в карпатській традиції як сигнальний інструмент. Ударні інструменти, такі як бубон, тулумбас, рубель, ложки, додавали ритмічної виразності, слугували для посилення емоційного впливу під час танцювальних і святкових дійств [22,23].

У XIX – на початку XX століття значного розвитку набула класична музика. Видатні композитори, такі як Микола Лисенко, Семен Гулак-Артемовський, Кирило Стеценко та Яків Степовий, поєднували народні мотиви з європейськими музичними традиціями. Прикладом такого поєднання є

опера «Наталка Полтавка», що створив Микола Лисенко, заснована на однойменній п’єсі Івана Котляревського, чудово ілюструє гармонійне поєднання фольклорних мотивів із класичною музичною формою. Зокрема, фортепіанні твори Лисенка, такі як «Українська сюїта», демонструють, що національна музика може вдало звучати в європейському стилі [24].

Опера Семена Гулака-Артемовського «Запорожець за Дунаєм» є яскравим прикладом синтезу української національної тематики з європейськими класичними традиціями. У цьому творі вдало поєднано народний колорит і академічну музичну форму. Цей культурний сюжет навіть було екранізовано у 1937 році у вигляді радянського музичного художнього фільму, знятого режисером Іваном Кавалерідзе на студії «Укрaїнфільм» [25]. Вагомий внесок зробив Кирило Стеценко, який займався жанрами хорових духовних концертів, в яких народні мотиви завжди поєднувалися з літургійними формами. «Попри те, що музика є маркером унікальності кожної культури, вона також слугує засобом міжкультурного діалогу. Завдяки своїй універсальній природі, музика здатна об’єднувати людей різного походження, долаючи мовні та культурні бар’єри» [26, с.134].

Один із найвідоміших у світі музичних творів українського походження – «Щедрик» Миколи Леонтовича – став символом української культурної ідентичності на міжнародному рівні. Створений на основі народних мотивів. Універсальність і глибина «Щедрика» полягає в його здатності об’єднувати різні культурні пласти. Сьогодні ця мелодія, відома у світі під назвою «Carol of the Bells», стала своєрідною музичною емблемою України [27]. Лисенко, зокрема, став основоположником національної композиторської школи, а його опери та фортепіанні твори спиралися на український фольклор. «Композитори створювали свій неповторний стиль, ця особливість стала характерною як для літургійної, так і для паралітургійної музики, зокрема для обробок колядок, щедрівок, кантів і псалмів, здійснених Леонтовичем, Стеценком, Яциневичем, Кошицем, Бзнчаровим, Демуцьким, Барвінським, Людкевичем» [28, с. 156].

Народна музика в цей час також переживала період активного збирання та дослідження. Етнограф й композитор Філарет Колесса, записував народні пісні, що дозволило зберегти їх для майбутніх поколінь. В своїх працях Колесса присвятив велику увагу вивченню походження і розвитку різноманітних жанрів фольклору, їх стильових і діалектних особливостей, дослідженню індивідуального стилю корифеїв української культури – Т. Г. Шевченка, І. Я. Франка, М. В. Лисенка, зібрав численні матеріали з історії розвитку української фольклористики, етнографії. Його праці, такі як «Мелодії українських народних дум» (1910-1913) [29, с. 3] та «Ритміка українських народних пісень» (1923), стали фундаментальними у вивченні музичного фольклору. Він також записував кобзарські думи, що сприяло збереженню традицій кобзарства.

У період Української Народної Республіки (1917–1921) музика стала потужним засобом національного відродження – це був час розквіту нової української пісні. Саме в цей період було створено багато патріотичних пісень, зокрема стрілецькі, які оспівували боротьбу за незалежність. Такі пісні, як «Ой у лузі червона калина», стали не лише символами національного спротиву, а й невід’ємною частиною культурної пам’яті українців, яка передавалася через покоління. У той же час хорове мистецтво, представлене такими колективами, як Українська республіканська капела Олександра Кошиця, здобуло світове визнання [30].

Вже після встановлення радянської влади ситуація змінилася, якщо до цього існував певний простір для розвитку національної музики, то згодом почалося посилене регулювання. 1930-ті роки змушували творців та митців адаптуватися до вимог радянської пропаганди. Це стосувалося як співаків, так і композиторів і водночас означало кінець вільного розвитку української музики та початок нового, суперечливого етапу. Незважаючи на ці обмеження, українська музика вона зберігала своє національне ядро, хоча це вимагало неабиякої майстерності й винахідливості від композиторів та виконавців. Як писав Левко Лук’яненко – видатний український дисидент і політик, та автор Акту проголошення незалежності України: «Українців гуртує лихо, помножене

на несправедливість…» [31]. Саме у радянський період, коли музика розвивалася в умовах жорсткої цензури та контролю ідеології будь-якого твору мистецтва, композитори та інші музиканти мали працювати адаптуючи своє мистецтво. Проте, навіть у таких умовах, українські митці знаходили способи вираження національної ідентичності через музику. Радянський контроль з самого початку його існування накладав суворі обмеження на тематику, стиль і навіть мову музичних творів. Проте саме ця система стимулювала митців до пошуку нових форм вираження через народні мотиви, які важко було ідеологічно цензурувати. Наприклад, через фольклорні основи українські пісні могли містити культурні коди, зрозумілі лише українській аудиторії. У післявоєнний період (1945–1950-ті) музичне мистецтво в Україні було зосереджено навколо тем «перемоги», «радянського патріотизму» та «дружби народів». Композитори змушені були створювати твори, що насамперед, відповідали всім вимогам соціалістичного реалізму, бо будь-які відхилення могли призвести до звинувачень у «формалізмі» чи «націоналізмі». Як не дивно, саме в цей період народна музика, вбрана у нові форми, почала набувати популярності. Як зазначає про радянські часи художній керівник ВІА «Кобза» Євген Коваленко: «змушували співати пісні про партію, або щось громадянське. Нав’язували, як і мову, так і мистецтво…» [32]. Подібні свідчення є цінними для розуміння механізмів адаптації українських митців. Вони змушені були шукати баланс між офіційно дозволеною тематикою та культурними потребами аудиторії. Окрім цього, треба зазначити, що в умовах суворої цензури українські митці демонстрували неабияку винахідливість. Вони адаптовували народні мелодії до сучасних аранжувань, що ставало способом уникнення звинувачень у націоналізмі. Перші кроки у збереженні набутої ідентичності, у цьому «ідеологічному пеклі», зробили чимало людей. Це призвело до початку побудови фундаменту майбутньої української естради [32]. Значним «фундаментом» у процесах розвитку української пісенно-естрадної культури кінця минулого століття відіграла поява вокально-інструментальних ансамблів (ВІА), серед яких популярністю у слухачів користувались «Смерічка», «Червона

рута», «Кобза», «Світязь». Одним з них, у 1970-х роках займався – Левко Дутківський: засновник ВІА «Смерічка», який відкрив таланти Назарія Яремчука та Василя Зінкевича. Зокрема, у цьому ансамблі ці виконавці стали знаковими постатями української естради. Їх голоси втілювали глибокий національний характер, що сприяло популярності ансамблю не лише в Україні, а й за її межами. Їхня співпраця з Левком Дутківським допомогла створити унікальний стиль «Смерічки». Серед найвідоміших пісень цього ансамблю варто виділити «Червону руту» та «Водограй». Вони стали справжніми музичними символами епохи. Композиція «Червона рута» (музика Володимира Івасюка) зберігає популярність і донині, а її виконання Назарієм Яремчуком і Василем Зінкевичем стало легендарним. «Уперше ця пісня зазвучала у вересні 1970 р. в авторському виконанні В. Івасюка в телепередачі «Камертон гарного настрою». Тоді її «хрещеним батьком» став звукорежисер чернівецького телебачення Василь Стріхович. На той момент її авторові, В. Івасюку, був 21 рік.», – пише у своїй статті Шмаленко Олеся Олександрівна, аспірантка Київського національного університету культури і мистецтв. [33, с. 236]. Тоді пісня не лише вразила слухачів, а й стала каталізатором національної музичної свідомості. Левко Дутківський також створив низку пісень, що поєднували українські народні мотиви з сучасними ритмами. Його композиції, зокрема «Горянка» та «Незрівнянний світ», демонстрували інноваційний підхід до аранжування, завдяки чому звучання ансамблю стало неповторним. Після здобуття Україною незалежності у 1991 році спадщина «Смерічки» та інших ВІА продовжувала впливати на розвиток національної естради. Назарій Яремчук і Василь Зінкевич стали іконами української культури, а їхні пісні перейшли в категорію класики [34]. Саме тоді вокально-інструментальні ансамблі показали, що музика може об’єднувати цілі покоління у боротьбі за збер культури. Значення ансамблю «Смерічка» полягає не лише в її музичному внеску, а й у тому, що вона стала справжнім символом українського відродження, а саме культури в часи, коли вона зазнавала тиску. Ансамбль надихнув наступні покоління музикантів і сприяв формуванню нової музичної

ідентичності України. Середина 1980-х років, в Україні, визначилась спробами наукового обґрунтування поняття «сучасна популярна музика». Так, дослідники О. Журбін, О.Запесоцький, І.Кон, у 1990-х роках - В.Дряпіка, І.Климчук, - вводять поняття "молодіжна музика", яке включає будь-які жанри, стилі, напрями, що користуються популярністю у молоді, а саме: традиційну естраду, диско, рок-музику, які виконуються «молодими для молодих» [35, с. 61]. Наприкінці 1980-х років, із початком політики перебудови, українська музика почала повертатися до своїх національних витоків. Відроджувалася раніше розпочата зацікавленість народними піснями, кобзарською традицією та духовною музикою. Здебільшого, хорові колективи, такі як хор імені Григорія Верьовки, які популяризували українську музику на міжнародному рівні, стали більш відвідуваними. Лише з кінця 1980-х років з'являється можливість відкрито висловлювати національну ідентичність через музику. Починають проводитися фестивалі, що підтримують українську культуру. Одним з них став фестиваль «Червона рута», започаткований у 1989 році. Він став основою платформою для молодих виконавців і популяризував українську музику як національну спадщину. Перед оголошенням незалежності, музика стала джерелом національної гордості і важливим засобом формування ідентичності українського народу. Вона об’єднала людей з різних регіонів України навколо ідей національного відродження. У 1991 році, після розпаду Радянського Союзу та здобуття Україною незалежності, для розвитку української музики були відкриті нові перспективи. Музичне мистецтво, що було піддане жорстким цензурам й обмеженням, нарешті отримало довгоочікувану свободу творчості. Митці почали використовувати всі свої навички для того, щоб створити нові витоки і жанри. Вони прагнули до експериментів і вираження раніше не відчутної свободи, тому саме цей період дозволив митцям творити. Розпочинається новий етап у розвитку української музики. Активний пошук національної ідентичності, розмаїття жанрових напрямів та інтеграція музики у світовий культурний простір – завдання кожного митця. Всеукраїнський молодіжний фестиваль сучасної пісні та популярної музики «Червона рута»

започатковано у 1989 році, і відтоді його регулярно проводили кожні два роки. Саме на цьому фестивалі вперше голосно заявили про себе такі виконавці, як: «Брати Гадюкіни», «Кому Вниз», «Сестричка Віка», Марія Бурмака, Ірина Білик, «Скрябін», «Мертвий Півень». А вже в незалежній Україні там прославилися: «Піккардійська терція», EL Кравчук, Наталя Могилевська, Ані Лорак, Марина Одольська, «The ВЙО», Катя Chilly, «Мотор'ролла», «Тартак», «Димна суміш» та багато-багато інших [36]. Значну роль відігравала й українська діаспора, яка зробила вагомий внесок у збереження та популяризацію української музики за кордоном. Еміграційні митці займалися організацією концертів, публікацією нот і записів, а також організовували і проводили фестивалі. Зокрема, дослідницька робота Уляни Граб та Володимира Витвицького підкреслювали, що музика української діаспори на той час стала не лише засобом збереження національної ідентичності, а й важливим інструментом культурної дипломатії [37]. Українські композитори починають експерименти з музикальними формами і виразностями, що виходить досить вдало. Освоюється електроакустична музика, де митці, такі як Алла Загайкевич, Анна Корсун та Олексій Ретинський, використовують новітні технології для створення унікальних звукових прийомів. Остап Мануляк зазначає: «В умовах зміни суспільного ладу композитори почали активно використовувати можливості електронних технологій для створення нових форм музичного висловлювання, що поєднують традиційні і сучасні засоби виразності» [38. с. 47]. Також, Мануляк підкреслює, що електроакустична музика стала важливим інструментом рефлексії на соціальні та політичні події в Україні, додаючи глибину культурному контексту сучасного мистецтва. У 2000-х роках в Україні почала формуватися інді-сцена. Вона поєднувала елементи фолку, електроніки та року. Гурти: «Океан Ельзи», «Бумбокс», «Друга Ріка», здобули популярність не лише в Україні, але й за її межами. Цей період також відзначився появою нових жанрів, зокрема фолктроніки та експериментальної електронної музики [39]. В цей самий час, наша музика починає інтегруватися у світовий культурний простір. Цьому передують створення нових музичних фестивалів,

та їх зростаюча популярність. З'явились такі фестивалі: «Таврійські ігри», «Країна мрій», «Atlas Weekend», «Respublica», «Західфест», що стали майданчиками для популяризації вже відомих та нових артистів. Ці фестивалі почали об'єднувати аудиторію з різних куточків країни і світу, та вдало продовжують робити це далі. Починаючи з 2013 року, українська електронна музика досягла значних здобутків. Проекти The Maneken та ONUKA [40] поєднували електронне звучання з українськими народними мотивами, що сприяло популяризації української музики на міжнародній арені. Згодом, під час майдану 2013-2014 років музика відігравала важливу роль у підтримці протестувальників. Ці етапи українського руху стали вираженням національної ідентичності. На сцені Майдану виступали відомі українські артисти, такі як Руслана, «Плач Єремії», «Мандри», «Гайдамаки», «ДахаБраха», ТНМК та білоруський гурт «Ляпис Трубецкой» . Ці виступи стали символами єдності та спротиву [41]. Деякі пісні стали неофіційними гімнами Революції Гідності: «Брат за брата» – спільний проєкт гурту «Kozak System» та Сашка Положинського та «Воїни світла» гурту «Ляпис Трубецкой» – пісня, що надихала протестувальників і стала символом боротьби за свободу [42]. З високими здобутками і значною популярністю української музики пов'язані високі рейтинги фестивалів. Зокрема, «Atlas Weekend» став одним із найбільших у Східній Європі. Це місце стало першим, де поряд із зарубіжними виконавцями виступають українські артисти, такі як Океан Ельзи, Monatik, The Hardkiss. Участь українських виконавців у таких заходах дозволяє популяризувати творчість митців та демонструвати світу культурну різноманітність України.

У 2018 році захід відвідало понад 527 тисяч осіб, що свідчить про його значний вплив на музичну індустрію регіону [43]. З початку 2020-х років українська музика отримала новий імпульс у вигляді молодих творчих людей. Яскраві артисти викликали глибоке зацікавлення і захоплення культурою. Серед них: Аліна Паш та її альбом «РозМова» у стилі хіп-хоп, Wellboy зі своїми етнічно-гумористичними композиціями, Kalush Orchestra – гурт, який здобув

міжнародне визнання після перемоги на Євробаченні 2022 з піснею «Stefania», а також DakhaBrakha, Go_A та інші. Українська музика продовжує динамічно розвиватися, демонструючи багатство жанрів та талантів. Особливо це стає помітно з початком війни й дотепер. Наприклад, лише у 2024 році на музичній сцені з'явилося понад тисячу нових виконавців, які випустили понад 50 тисяч пісень. Серед них особливо вирізняються молоді артисти, які швидко здобули популярність та визнання. Одна з них – Klavdia Petrivna, що стала справжнім відкриттям 2024 року. Її пісня «Знайди мене» увійшла до трійки найпопулярніших треків року за версією Apple Music, а загалом в топ-100 потрапило вісім її композицій [44]. Варто відзначити гурт «Назва», що привернув увагу своїм унікальним звучанням та глибокими текстами. Їхній дебютний альбом отримав схвальні відгуки критиків та слухачів, а пісні гурту почали з'являтися в чартах та на радіостанціях. OTOY також став однією з ключових фігур сучасної української музики. Його творчість поєднує хіп-хоп з елементами соціальної критики та національної ідентичності. Молоді артисти, такі як YAKTAK, Wellboy, Parfeniuk, OSTY, Brykulets, Jerry Heil, Dorofeeva, Adam, Кажанна та інші, також здобули значну популярність, їхні пісні регулярно з'являються в чартах та на стримінгових платформах. Загалом, у 2024 році українські виконавці домінували в національних музичних рейтингах, що вже свідчить про високий рівень розвитку та різноманіття сучасної української музики. Таким чином, ми бачимо, що під час війни національна свідомість українців та жага до ідентичності спрацювала каталізатором до розвитку української музики. Вона продовжує свій поступ, відкриваючи нові імена та жанри, які відображають багатство і глибину нашої національної культури.

РОЗДІЛ ІІ
РОЗРОБКА АРТБУКУ «ЕХО СТОЛІТЬ: МУЗИЧНА СПАДЩИНА УКРАЇНИ»

2.1 Аналіз аналогів

Аналіз аналогів є важливим етапом розробки будь-якого видавничого продукту, оскільки дозволяє врахувати як візуальні рішення, так і змістовно-комунікативні аспекти видання. У контексті теми музичної спадщини показовим прикладом сучасного українського артбуку є проєкт «Ковчег: музика». Видання репрезентує розмаїття української музичної культури – від традиційного пісенного фольклору до сучасної авторської творчості. Артбук поєднує естетичну форму з глибоким змістовним наповненням, виконуючи не лише репрезентативну, а й освітню функцію завдяки високоякісному дизайну та структурованій, інформативній подачі матеріалу. *«Ковчег: музика»* – це книга-путівник по українській музичній спадщині – від архаїчних колядок до «Червоної Рути» (рис. 2.1). У книзі зібрані ключові постаті, унікальні музичні інструменти, цікаві факти та трагічні долі.

Рисунок 2.1 – Сторінки артбуку «Ковчег: музика» [45]

Артбук пропонує ілюстровану інтерпретацію розвитку української музики, що поєднує образотворчість і наративну подачу. Автор застосував широкий спектр візуальних засобів – від ілюстрацій та інфографіки до художніх композицій, – що відображають різноманіття музичних стилів, представлених у виданні. Такий підхід не лише структурує знання, а й сприяє глибокому емоційному зануренню читача в контекст кожного історичного періоду та музичного явища.

У центрі кожного розвороту несеться глибинна історія, що звертається до пам'яті, почуттів і відчуття належності. Саме тому цей артбук можна розглядати як спробу художнього архівування, де кожен розворот, ілюстрація та образ фіксує не лише дані, а й відчуття. Подібні проєкти відіграють важливу роль у процесах збереження нематеріальної культурної спадщини, бо мова сучасного візуального мистецтва здатна зробити традицію ближчою, зрозумілішою, ріднішою та живою для наступних поколінь. Насиченість інформацією поєднується із доступною подачею, що робить артбук привабливим для широкої аудиторії – від фахівців у сфері культури до молоді, яка лише відкриває для себе українську музичну традицію. Особливої уваги заслуговує візуальна мова видання – вона не ілюструє музику буквально, а створює емоційне тло, здатне «звучати» через кольори, фактури й композиційні акценти.

Співаник «Боротьби» – це тематична збірка пісень, присвячена етапам боротьби українського народу за незалежність. Видання було упорядковане Оксаною Кузьменко та Юрком Пуківським і побачило світ у 2024 році у видавництві «Локальна історія». До збірки увійшли пісні, що супроводжували січових стрільців, бійців УПА та сучасних українських військових. Кожен твір супроводжується стислою довідкою про його походження, що дозволяє краще осягнути історичне та культурне підґрунтя пісенної спадщини.

Видання «Співаник боротьби» цілком обґрунтовано можна вважати артбуком, адже воно виходить за межі звичайної збірки пісень, поєднуючи музику, історію та візуальне мистецтво в одному художньо оформленому продукті. Цей артбук стає важливим культурним внеском, який не лише

документує, а й актуалізує пам’ять про боротьбу, збагачуючи музику візуальними символами та емоційним контекстом (рис 2.2).

Рисунок 2.2 – Обкладинка видання «Співаник Боротьби» [46]

Особливої уваги заслуговує рівнозначне опрацювання як текстового, так і візуального компонентів. Ілюстрації Надії Кушнір, виконані в теплих червоно-рожевих тонах, надають кожному розвороту емоційної глибини та формують відповідний настрій. Наприклад, стилізовані квіти, що натякають на українську орнаментику, поєднуються з білим мазком, який візуально нагадує слід від ракети – ця композиція виступає метафорою перетину мирного життя та небезпеки війни. Така символічність характерна саме артбукам. Важливою є і типографіка: рукописний шрифт посилює відчуття особистісного звернення, інтимності та рукотворності. Таким чином, «Співаник боротьби» постає як приклад артбуку, що водночас виконує художню, патріотичну та освітню функції, занурюючи читача у складний візуально-текстовий наратив. Зосереджуючись на здобутках видатних митців та аналізуючи їхній досвід, наступним кроком стане розробка концепції власного артбуку. Цей проєкт спрямований на створення видання, що поєднує у собі індивідуальне авторське бачення з культурними викликами та національними здобутками. Таке комплексне завдання передбачає ретельне опрацювання візуального ряду і текстової складової, щоб вийшло створити цілісний сюжет, який може резонувати з різними аудиторіями та сприяти збереженню культурної пам’яті у новому, сучасному форматі.

2.2 Концептуальні рішення

Етап формування концептуальних рішень дозволяє правильно реалізувати стратегію розвитку майбутнього проєкту, виокремити найбільш ефективні шляхи реалізації та сформулювати цікаві стилістичні рішення. Було проаналізовано аналоги та прототипи, а також задіяні популярні техніки ідей для формування ефективних рішень у розробці проєкту. Комбіновані техніки креативного мислення як: «Мозковий штурм» [47, с. 37] (Brainstorming) та «Карта асоціацій» (Mind Map), виокремлені у мудборд (рис. 2.3), допомогли обрати напрямок роботи та виокремити ефективні концептуальні рішення на початковому етапі формування проєкт.

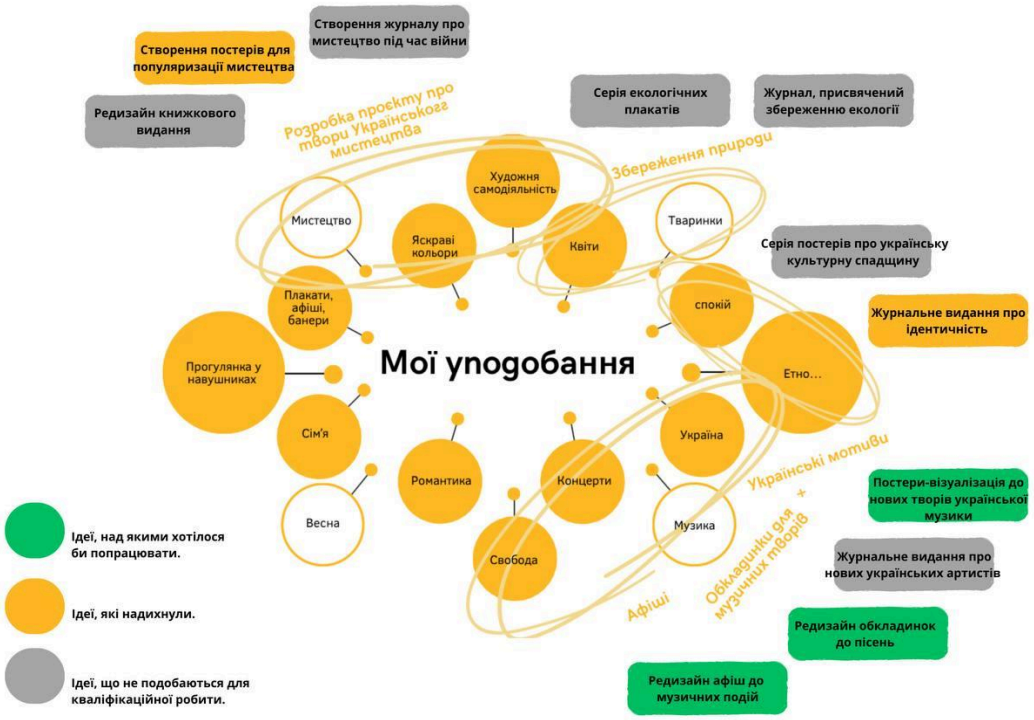

Рисунок 2.3 – Mind Map «Мої уподобання»

Цей підхід до генерації ідей дозволив структурувати думки і закласти міцний фундамент для подальшої творчої роботи, що надає впевненості у правильності обраного напрямку. Також він є результатом поєднання особистісних інсайтів із професійними прагненнями, що демонструє синтез джерел натхнення – української культури, музики, природи та візуального

мистецтва – з наміром їх подальшого розвитку в дизайнерській практиці. Завдяки цілеспрямованому добору кольорової палітри, візуальних символів та концептуальних тем вдалося сформувати дизайнерську концепцію, що поєднує креативний підхід із глибоким змістовим наповненням. В результаті проведеного аналізу було виявлено, що основним джерелом натхнення виступають музика, українські мотиви, яскраві візуальні рішення, а також необхідність збереження та популяризації національної ідентичності через сучасні формати. Це свідчить про особисте прагнення створити продукт, що здатен викликати емоційний відгук і сформувати міцний зв’язок з аудиторією різних поколінь. Це спричинило формування ідеї розробки проєкту, спрямованого на візуалізацію української музичної спадщини, що включає створення постерів, редизайн афіш та оформлення обкладинок пісень. Зазначені ідеї виходять за межі суто дизайнерської роботи, охоплюючи емоційний аспект, пам’ять та міжпоколінний зв’язок. Використання мудборду сприяло структуризації думок, розстановці пріоритетів та визначенню ключових напрямків подальшої роботи, перетворивши його на візуальну карту особистих цінностей, інтересів і професійних цілей. Консультації з науковим керівником підтвердили ефективність цього підходу у виборі тематики та формату виконання дипломної роботи, якою визначено створення артбуку, присвяченого українській музиці від народних традицій до сучасності.

Під час розробки концепції дипломного проєкту було приділено значну увагу вибору назви артбуку. У процесі ідейного генерування було запропоновано кілька варіантів, серед яких визначено найбільш релевантні, що відображали основну мету дослідження: «Пульс музики: Українська спадщина і нові ритми», «Ехо століть: Музичне багатство України» та «Українська музична еволюція».

Після комплексного аналізу і консультацій із науковим керівником було прийнято рішення обрати назву «Ехо століть: музична спадщина України», яка найточніше відтворює концептуальний задум проєкту. Назва підкреслює ідею безперервності культурного розвитку, збереження історичної пам’яті та діалогу

між минулим і сучасністю через призму музики. Визначений термін «ехо» символізує взаємозв'язок поколінь та безперервність культурного і музичного розвитку від історичного минулого до сучасності.

Концепція артбуку передбачає інтеграцію візуального мистецтва, текстового контенту, звукового супроводу та емоційного компонування з метою комплексного представлення історичних періодів української музики. Одним із ключових завдань видання є також популяризація новітніх тенденцій у вітчизняній музиці та сучасних видатних музичних діячів. Одним із ключових концептуальних прийомів артбуку стало використання техніки колажу [48, с.45], що дозволяє органічно поєднувати архівні фотографії, сучасні ілюстрації та етнічні орнаменти. Заплановано, що колажі будуть присутні на кожній сторінці, відтворюючи основні мотиви пісень і підсилюючи емоційний контекст текстового матеріалу. Цей прийом не лише урізноманітнює візуальне сприйняття, а й створює багатошаровий образ, що дозволяє глядачеві зануритися у атмосферу і переживання, що пов'язані з кожним музичним твором.

Головна ідея полягає у візуалізації різноманітних емоційних станів – радості, смутку, спокою – через єдиний стильовий підхід, що робить колаж фундаментальним інструментом художнього оформлення видання. Перед безпосереднім створенням ілюстрацій було проведено детальний аналіз техніки колажу та творчості українських художників, які працюють у цьому жанрі, що сприяло розширенню професійного світогляду та формуванню унікального авторського стилю.

Серед видатних українських видатних українських майстрів колажу варто виділити багатогранну творчість Сергія Параджанова, який у своїх роботах органічно поєднував традиційні мотиви з інноваційними формами вираження [46]. Його мистецтво не лише відображає унікальний світогляд автора, та його розширений спектр думок, а також є важливим джерелом натхнення для сучасних художників.

Зокрема, автопортрет у техніці колажу (рис. 2.4) є символічним твором, що глибоко відображає внутрішній світ автора.

Рисунок 2.4 – Сергій Параджанов, автопортрет, 1976 -1977 [46]

Параджанов подає себе у вигляді ренесансного аристократа, що є іронічним відображенням його внутрішньої аристократичності духу, незважаючи на відчуження від системи. Цей образ підкреслює подвійність його позиції – митця, який залишається вірним власним ідеалам, але що одночасно протистоїть зовнішнім обмеженням і соціальним нормам. Для підсилення емоційної глибини колажу використано різноманітні текстурні елементи – це і сухі рослини, тканини, сітки, які мають не лише декоративне значення, а втілюють спогади, фрагменти часу, природи та людського буття. Ці предмети, часто особисто або етнокультурно цінні для митця, створюють атмосферу глибокого самокопання і художнього вірша про свободу у творчості, житті та самовираженні. Таке багатошарове використання матеріалів дозволяє глядачу відчути не лише естетичну цінність, а й зануритися у складний внутрішній світ митця, що є характерною рисою мистецтва колажу як жанру. Кожен його елемент стає символом внутрішнього світу Параджанова, його боротьби за

творчу, особисту і духовну свободу, що не була очевидною ,а здобувалася крізь біль самоствердження та відмову пристосовуватися.

Пошук українських колажистів у мережі виявляє багатогранність творчого простору цієї жанрової ніші. Джерелом натхнення для колажів майбутнього артбуку «Ехо століть: музична спадщина України» стали роботи Марії Шапранової [46], яка активно популяризує свою творчість у соціальних мережах. Зокрема, її робота «Нутро» (див. рис. 2.5) залишає глибокий емоційний слід у сприйнятті глядача, стимулюючи до глибокого аналізу та рефлексії.

Рисунок 2.5 – «Нутро», Марія Шапранова, 2021 [46]

Марія Шапранова є однією з провідних представниць сучасного українського колажу. Її творчість відзначається високим рівнем емоційної експресії та чутливим ставленням до соціокультурного контексту. Роботи Шапранової були представлені на престижних міжнародних виставках, зокрема у Берліні в межах проєкту Cafe Kyiv 2024. У своїх композиціях художниця досліджує теми національної ідентичності, війни, історичної пам’яті та

психологічних станів, що робить її мистецтво не лише естетичним, а й глибоко концептуальним.

Український колаж активно веде діалог із сучасністю, використовуючи зрозумілу та виразну мову візуальних образів. Творчість таких митців, як Олександр Барболін, Катя Лісова, Саша Чічкан, Олександр Ляпін, Аннет Сагал, Всеволод Ковтун, представляє різноманітні жанри та стилі, де кожна робота виступає як окрема символічна система – складна гра інтелекту та емоцій. Ця різноманітність підкреслює багатошаровість культурного процесу, де колаж стає не лише формою вираження, а й важливим засобом осмислення змін і особистісних переживань. Саме через цю унікальну магію сприйняття мистецтво колажу набуває дедалі більшої популярності серед глядачів і зміцнює свої позиції у сучасному культурному просторі.

2.3 Технічна розробка проєкту

Після завершення етапу формування концепції артбуку «Ехо століть: музична спадщина України», розпочався ключовий етап – практична реалізація задуму. Процес технічного створення проєкту охоплював багато етапів, логічно взаємопов’язаних стадій, кожна з яких вимагала як креативного підходу, так і виваженого проєктного мислення.

Перший етап – підготовчий. Збір і систематизація інформаційних та візуальних матеріалів : архівні фото, листівки, ілюстрації, музичні треки, обкладинки, історичні джерела, візуальні елементи, патерни, тощо. . На цьому етапі було важливо не лише знайти джерела, а й верифікувати їх достовірність, аби уникнути перекручення фактів чи зміщення акцентів. Особливу увагу було приділено пошуку візуальних артефактів, які можуть нести в собі історико-культурне навантаження: наприклад, старовинних світлин українських музикантів, інструментів, нотних сторінок тощо. Щоб допомогти собі ефективно структурувати роботу, та забезпечити швидкий доступ до ресурсів у процесі макетування, для зручності обробки даних була створена цифрова тека

(рис. 2.6). Це також допомогло у процесі створення макетів, уникнути дублювання чи плутанини між джерелами.

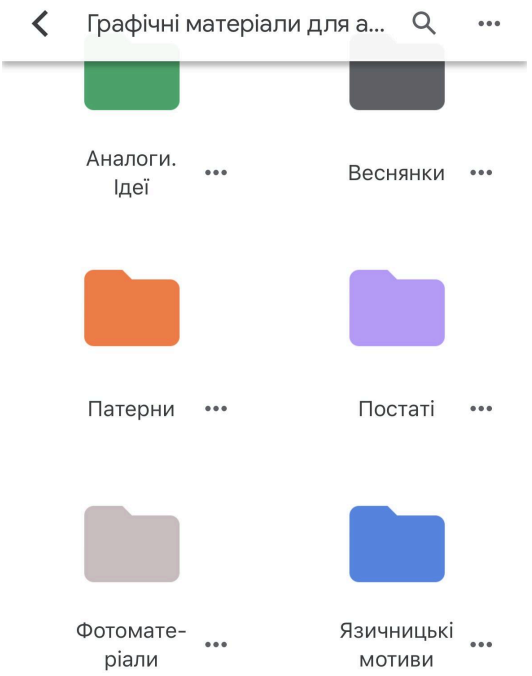

Рисунок 2.6 – Збір і систематизація матеріалів

Водночас проводився тематичний відбір пісенного матеріалу – було зібрано понад 80 творів, що репрезентують різні історичні контексти, жанрові напрями й регіональні особливості. Одночасно проводилась перевірка наявності записів пісень на музичній платформі Spotify. Також на цьому етапі відбулося узгодження обсягу матеріалів і форматів подачі, що дозволило уникнути надмірного навантаження на сторінки артбуку. Отже, підготовчий етап виконав роль фундаменту для майбутніх дизайнерських рішень, що дозволило сформувати міцну інформаційну та візуальну базу, яка стала основою всього проєкту. Опрацьовуючи численні інформаційні джерела, було сформовано структуру майбутнього артбуку. Її метою стало не лише висвітлення етапів розвитку української музики, але й створення візуальної подорожі за змістом, що дозволяє глядачеві зануритися в контекст будь-якого історичного періоду. Кожен етап розвитку української музики виділено окремим розділом, який

поділяється на підрозділи за жанровою приналежністю, хронологією, функціональним призначенням або тематикою, наприклад:

1. Доісторичні часи та язичницькі традиції – календарно-обрядові пісні (веснянки, колядки, щедрівки), які супроводжували річні цикли та святкування.
2. Ритуальні пісні – жниварські, весільні, колискові, що виконували магічну, соціальну й виховну функції у побуті.
3. Козацькі пісні – епічний пласт, у якому музика є як форма патріотичного прославлення бойової звитяги, мужності та волі.
4. Національне відродження – акцент на композиторстві, зокрема творчості Миколи Лисенка, Кирила Стеценка, Якова Степового, як основоположників академічної української музики.
5. Радянський період – доба ідеологізації, коли українська музика зазнавала змін під тиском цензури, але водночас розвивалась у жанрах фольклору, хорової та естрадної музики.
6. Період Незалежності (1990–2022) – формування нових жанрових напрямів: інді, рок, електро, фолктроніка, які репрезентували нову культурну ідентичність.
7. Сучасність – музика воєнного часу та доби повномасштабного вторгнення (з 2022 року), представлена жанрами репу, урбану, пост-панку, інді-попу, електроніки тощо.

Окрім хронологічної побудови, важливе значення відіграє і тематичний підхід. *До ключових тематичних рядів музики віднесено:*

1. Обрядова музика – найдавніший пласт музичної культури, пов’язаний із язичницькими ритуалами, календарними святами та обрядами.
2. Козацький епос – думи, пісні про звитягу та боротьбу, що стали символами героїзму.
3. Композиторство Миколи Лисенко, новий вклад у розвиток і поширення українського мистецтва.

4. Пісні національного спротиву – музика, що супроводжувала визвольні рухи, УПА, а сьогодні звучить як символ боротьби та незламності.
5. Радянська музика – як інструмент пропаганди, але й як середовище для культурного виживання української музичної традиції.
6. Музика незалежної України – відновлення самобутності та народження нової сцени.
7. Сучасна сцена – електронна музика, інді, реп, експериментальні жанри, які демонструють динаміку культурного поступу та відкритість до світових тенденцій.

Особливістю видання є інтеграція цифрових елементів, зокрема QR-кодів, які дозволяють миттєво перейти до музичних творів на відповідних сторінках щоб прослухати відповідну композицію. Вони знаходяться одразу на сторінці з ілюстрацією, що стимулює до залучення. Це поєднує друковане мистецтво з інтерактивним форматом, відкриваючи нові можливості для взаємодії (рис. 2.7).

Рисунок 2.7 – Зразок QR-коду на сторінці артбуку

Створення серії колажів стало ключовим етапом реалізації концепції артбуку. Кожна робота відображає окремий історичний період або

емоційно-стильову характеристику української музики. Основу візуальної мови становлять композиційні прийоми багатошаровості, поєднання архівних зображень із сучасною графікою, робота з фактурою, кольором та текстурою. У процесі реалізації використовувалися такі цифрові інструменти, як Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Procreate та Canva. У процесі створення ілюстративних колажів було застосовано змішану техніку, що поєднувала традиційні методи з цифровою обробкою. Частина робіт виконувалась переважно вручну (рис. 2.8) із залученням текстурних матеріалів, зокрема радянських листівок і журналів, що надало зображенням автентичної фактурності та історичної глибини.

Рисунок 2.8 – творчий процес створення колажу

Основним завданням стало створення ілюстрацій, що не лише супроводжують музичні твори, а й візуально передають їхній настрій, жанрову специфіку й культурно-історичний контекст. Візуальна інтерпретація музики вимагала підходу, де зображення виступає продовженням описаного тексту,

поруч з ілюстрацією. Саме тому творчий процес передбачав не лише володіння технічними навичками, а й глибоке занурення в емоційний зміст музичних творів, які стали основою для візуалізації. Для кожної композиції здійснювався етап попереднього прослуховування, аналізу текстів пісень, історичного контексту, а також вивчення естетичних особливостей жанру. Під час вивчення і прослуховування кожної композиції, у моменті виписувалися ключові моменти пісень і слова-асоціації, що дійсно чіпляли. Важливим було досягнення гармонії між образотворчими засобами та музичним сюжетом, щоб кожен колаж отримав відповідну атмосферу до певної композиції. У межах роботи активно застосовувалися експерименти з формою, масштабом, багатошаровістю та контрастними стилістичними рішеннями.

У результаті було створено візуальні образи, що відтворюють внутрішній ритм і настрій обраних музичних композицій. Колаж як техніка відкриває широкі можливості для дій з простором і часом у межах одного зображення. Колаж показав як сучасні й архаїчні елементи взаємодіють у єдиному візуальному полі. Образи людей, природні мотиви та зображення тварин із друкованих джерел стали візуальними компонентами, які активізували культурну пам’ять глядача. Це дозволило створити ефект знайомств для глядача. Всі вже знайомі елементи зібрались разом для нової інтерпретації. Для візуального втілення змісту музичних творів було ретельно дібрано колірну гаму, тональні рішення та візуальні елементи, які відповідали емоційному настрою кожної композиції.

Значну увагу приділено використанню ефекту нашарування з різним ступенем прозорості, що дозволило досягти багатовимірності зображень і забезпечити стилістичну цілісність артбуку. Цей прийом сприяв гармонійному поєднанню колажів, навіть попри розмаїття емоційних контекстів та жанрову різноплановість представленої музики.

Такий підхід, з мінімальним цифровим доопрацюванням, було реалізовано у декількох ілюстраціях, зокрема, у колажі до розділу колискових

пісень – «Ой, ходить сон» (рис. 2.9), а також у візуалізації композиції сучасного українського виконавця OTOY – «Судоми» (рис. 2.10).

Рисунок 2.9 – «Ой, ходить сон»

Рисунок 2.10 – OTOY «Судоми»

Кожна розгортка артбуку виконує роль самостійної візуальної історії, передаючи унікальний емоційний настрій і концептуальний зміст відповідного музичного розділу. Кожен розділ має свій колір, що відповідає його сенсу і настрою. Ці візуальні композиції створюють глибший, багатовимірний зв’язок між глядачем і музичною спадщиною. Це допомагає зануритися в атмосферу певної епохи або жанру. Розвороти побудовані таким чином, щоб викликати емоційну реакцію, передати дух часу та характер звучання, що відображає ту чи іншу музичну епоху. Колористичні рішення є ключовим інструментом у цьому процесі, бо кожен розділ має свій домінантний колір, що відповідає його сенсу, настрою та естетичному наповненню. Він виконує не лише декоративну функцію, але й концептуальну: колір допомагає глядачеві інтуїтивно зчитати глибину і тематику зображеного, а також посилює асоціативний зв'язок.

Перший розділ присвячений календарно-обрядовим пісням – це один з найглибших і найархаїчніших етапів становлення української музичної культури (рис 2.11).

Рисунок 2.11 – колірне рішення сторінок першого розділу

Ці пісні завжди супроводжували традиційний річний цикл сільського життя: весняні заклички, купальські пісні, жниварські, колядки, щедрівки. Вони виконували не лише естетичну функцію, а й сакральну. Саме через них відбувався символічний зв’язок між людиною, природою та міфологічним світом. Зелений колір – він символізує життя, весну, пробудження, родючість і постійне відновлення. Цей колір відображає циклічність і постійність природи, а також тісний зв’язок людини з землею. Текстовий блок розташований у рівномірних секціях, що полегшує читання та сприйняття інформації. Графічні елементи мають плавні лінії, що додає дизайну органічності.

Отже, Загальний візуальний стиль цього розділу витриманий у м’яких природних тонах, з акцентом на зелену гаму, що занурює глядача в атмосферу весняного пробудження. Ілюстрації містять образи дерев, трав, квітів, а також фольклорні символи (рис. А.1), які відображають зв’язок з язичницькими коренями обрядовості. Композиції побудовані за принципом циклічності – мотиви й ритмічна структура візуальних елементів є повторювані й підсилюють враження безперервного руху часу, притаманного календарному

колу. Це утворює лише естетичну, а й концептуальну єдність між зображенням і змістом музичного матеріалу.

Другий розділ об’єднує релігійні пісні, а також ті, що супроводжували індивідуальні життєві події – колискові, весільні та жниварські. Це тісно пов’язані пісні з побутом, духовністю та особистим простором людини. Релігійні піснеспіви формували у стародавні часи уявлення про мораль, гріх, спасіння, тоді як колискові – про ніжність та безпеку, а весільні – про перехід до нового етапу життя. Охристі тони, як колір розділу уособлює тепло, золото жнив, землю, і водночас – сакральну тишу і внутрішню гармонію. Це колір, що уособлює повагу до вікової традиції. Одна з сторінок другого розділу зображена на (рис. 2.12).

Рисунок 2.12 – колірне рішення сторінок другого розділу

Колірна палітра відображає урочистість, особливо це помітно у декоративних елементах, що нагадують народний орнамент. Розташування тексту та ілюстрацій гармонійно збалансоване, що робить сторінки легкими для візуального сприйняття (рис. А.2).

У висновку, варто зазначити, що візуальний стиль другого розділу передає глибоку духовність та тепло людських взаємин, що закарбовані у пісенній традиції. Використання охристих відтінків створює відчуття затишку та стабільності, що особливо важливо для пісень, пов’язаних із сімейним колом та

релігійними обрядами. Декоративні мотиви органічно вплетені у загальний дизайн, для підкреслення зв’язку з народним мистецтвом. Це збагачує текстовий матеріал символами, які передають глибокий зміст пісень. Така композиція дозволила створити єдність між візуальним і звуковим сприйняттям, яка посилює емоційний вплив розділу на читача.

Третій розділ має назву «Боротьба», що представляє пісенну творчість різних періодів української історії, які мали на меті активне національне самоусвідомлення. Тут зібрані козацькі думи, пісні національного відродження, революційні гімни, а також радянські часи, під час яких патріотична пісенна спадщина України поповнювалася, незважаючи на ідеологічні заборони «вождів». Ці твори поєднані темою спротиву, героїзму та жертовності, а також максимально передають бажання тогочасних митців прославляти Батьківщину, попри всі перешкоди. Червоний колір цього розділу є символом крові, боротьби, відваги і палкої любові до Батьківщини. Він передає напруження епохи, динаміку змін і глибоку внутрішню драму української волелюбності народу (рис. 2.13).

Рисунок 2.13 – колірне рішення сторінок третього розділу

Отже, композиційне і колірне рішення сторінок (рис. А.3) цього розділу побудоване на контрастах – це лінії, прапори, символічні зображення (обличчя, маки, шаблі), що створюють емоційне напруження. Такий підхід підсилює

драматизм і візуальну та емоційну глибину теми боротьби. Червоний колір тут використовується як фоновий, а також як і акцентний елемент. Він мовби «вирує» на сторінках, підкреслюючи постійну динаміку, конфлікт, заборони і жагу до свободи. Цей розділ емоційно насичений і візуально суворий, адже відображає не лише історичні події, а й ментальний код нації, що формувався крізь постійну та неминучу боротьбу.

Четвертий розділ – «Незалежність» – він охоплює період від 1990-х років і до початку XXI століття. Тут представлена естрадна музика, ранній український поп та вдалі прояви інді-сцени. Цей період є часом культурної трансформації, пошуком нової ідентичності та відкриттям дороги до світових впливів. Обраний блакитний колір (рис. 2.14) символізує небо, свободу, відкритість і бажаний раніше спокій. Він втілює прагнення до нового етапу життя, ідеалу, атмосферу надії та світлого оновлення.

Рисунок 2.14 – колірне рішення четвертого розділу

Дизайн має мінімалістичний стиль із сучасними графічними рішеннями, які підкреслюють легкість і динаміку епохи. Тексти оформлені в достатньо великих блоках із акцентами на ключових словах через кольорові виділення. Візуальна мова цього розділу – це діалог між минулим і майбутнім, між традицією і модерном. Цей розділ відрізняється візуальною легкістю та відкритістю простору: сторінки наповнені повітрям й спокійними лініями, що

підкреслюють новий напрям мислення та стиль мислення покоління незалежності. Також розвороти супроводжуються пантеоном з вишивкою, що підкреслює здобуту свободу самовираження (рис. А.4).

П’ятий розділ – «Незламність» (рис. 2.15) – присвячений музиці періоду після 2022 року, тобто з часу повномасштабного вторгнення Росії в Україну.

Рисунок 2.15 – колірне рішення п’ятого розділу

Цей пласт пісень охоплює нові жанри, оновлену тематику, в якій переплітаються біль, стійкість, сатира, гнів, віра та надія. Це музика, що фіксує історію наживо, стає частиною національного опору й інструментом єднання. Фіолетовий колір символізує складність, глибину, внутрішню силу і трансцендентне бачення майбутнього. Це колір скорботи й мудрості, а також духовного оновлення нації. Фіолетовий у поєднанні з мінімалістичними ілюстраціями або фотографіями підсилює відчуття глибини.

Візуальна мова цього розділу стримана, з акцентом на емоційне напруження та внутрішній стан людини в умовах війни. У колажах тут використовуються документальні або стилізовані фото, силуети, фрагменти реальних історій, які ніби «вплетені» у візуальну тканину сторінок. Наприклад, колаж, що представлений на рис. 2.15, був створений на основі фото з місця прильоту в Одеській області. Згодом фото було опубліковано у ДСНС Одещини.

Колористика доповнена жовто-синіми нитками, що саме у цих розворотах символізують надію, героїзм та світло всередині темряви. Цей розділ – він не лише про музику, а про живу пам’ять, що документує сучасність, трансформуючи трагедію у гідність, а мистецтво – у зброю. У всіх розворотах простежується легка, навмисна асиметрія – прийом, що акцентує на свободі авторського висловлення та динаміці змісту. Такий композиційний вибір підсилює емоційне сприйняття і надає артбуку характерної візуальної ритміки, співзвучної з темпом української музичної традиції. Також шрифтові рішення тут не просто несуть за собою інформативне навантаження, але й стають частиною художнього висловлювання. Типографіка взаємодіє з образами, що підсилює емоційний вплив і створює враження цілісного візуально-звукового контенту.

Після того як усі складові концепції – стиль, структура, зміст і візуальні елементи – були узгоджені й сформовані в єдину систему, розпочався практичний етап реалізації. Саме тоді було створено шаблони сторінок, проведено кілька експериментів з компоновкою графіки, тексту та QR-кодів.

У процесі пошуку найвдалішого способу презентувати ідею було створено другий варіант макету розвороту, який став основою для подальшого формування структури всього видання. Дизайн сторінок поєднує традиційні мотиви з сучасними графічними рішеннями. Кольорова гама у поєднанні з чіткими геометричними елементами робить сторінки візуально виразними, а додавання QR-кодів забезпечує інтерактивність, залучаючи читача до глибокого занурення в тему.

Важливим елементом артбуку є спільний об’єднувальний елемент – жовто-блакитні нитки, протягнуті крізь усі розвороти. У цьому елементі закладено глибокий зміст – єдність народу з моменту зародження української пісні.

Також вони створюють ідею руху, зв’язку між минулим і майбутнім. Крім того, нитки символізують інформацію, якою глядач збагачується з кожним

новим розворотом (рис. 2.16) Цей візуальний елемент закінчується на задній частині обкладинки.

Рисунок 2.16 – веснянка «Шум»

Цей концептуальний і водночас емоційний підхід дозволяє створити видання, що не просто розповідає про музичну спадщину, а переживає її разом із читачем. Кожна сторінка – нова візуальна композиція, яка «звучить» у свідомості, та формує відчуття причетності до глибокої та живої культурної традиції. Завдяки цілісній системі візуальних, структурних і сенсових рішень артбук набуває значення не лише як дизайнерський продукт, а й як освітня форма збереження, поширення та актуалізації української музичної ідентичності. Щоб зрозуміти детальне пропрацювання практичної частини кваліфікаційної роботи, варто розглянути один з розділів.

Календарно-обрядові пісні подані у глибокому зеленому кольорі PANTONE 19-5406. Основні елементи колажу підібрані таким чином, щоб максимально відповідати концепції веснянок та підкреслювати емоційну глибину.

Вівця – символізує гармонію природи та людини, підкреслюючи характер українського фольклору. Її шерсть є текстурою, що додає фактурності колажу

та створює зв’язок із темою народності. Квіти передають атмосферу весняного оновлення та яскравості. Папороть має архетипічне значення у слов’янській культурі, натякаючи на містичний зв’язок із давніми обрядами (рис. 2.17).

Рисунок 2.17 – розворот, що розкриває тему веснянок

Колаж візуально передає атмосферу весни, а текст підкреслює її символічне значення. Використання композиційних прийомів сприяє емоційному зануренню глядача у весняну тематику, та забезпечує єдність між текстовим і візуальним контентом.

Вертикальний текст з написом "Календарно-обрядові", дозволяє змістовно завершити сторінку та чітко орієнтуватися за підтемами музичних творів. Такий прийом є елементом сучасного сторітелінгу, де текст не просто інформує, а стає повноцінним візуальним елементом. При цьому збережено загальний баланс між текстом і зображеннями, що значно полегшує сприйняття матеріалу. Присутній загальний баланс між текстом і зображеннями, що полегшує сприйняття матеріалу.

Наступний етап – це розробка повного композиційного макету артбуку «Ехо століть: музична спадщина України». У програмі InDesign були створені сторінки з урахуванням типографіки, ритму розворотів, маркувань для QR-кодів та інтеграції «нитки-символу», що проходить крізь увесь артбук. Цей елемент закладений як візуальний міст між поколіннями та культурними шарами**.** Особливу увагу приділено дотриманню модульної сітки – вона забезпечує

візуальний порядок і дозволяє зберігати єдиний темп усередині видання. Розмітка включала фіксовані поля, чітко визначені зони для візуального контенту, адаптацію під друкований і цифровий формати. Такий підхід дозволяє підтримати концепцію візуальної «музичності» – сторінки ніби звучать, переливаються, реагують на зміну теми та настрою.

Окремим під етапом стала підготовка інтерактивних компонентів: генерація QR-кодів, перевірка коректності посилань на музичні платформи, адаптація аудіо-контенту до формату артбуку. Генерація QR-кодів включала перевірку коректності посилань на музичні платформи (Spotify, YouTube, SoundCloud), тестування швидкості завантаження сторінок, а також візуальне узгодження зовнішнього вигляду QR-кодів зі стилістикою розворотів. Було важливо досягти балансу між функціональністю та естетикою: QR-коди не мали руйнувати композицію сторінки, а органічно вписуватись у загальний дизайн. Завдяки своїй інтерактивності артбук трансформується у багаторівневий продукт, у якому читач одночасно сприймає текст, музику і візуальний образ. Це створює унікальний досвід, а також повне занурення у культурний простір будь-якої з зображеної епохи.

Важливим етапом реалізації творчої ідеї є візуалізація артбуку «Ехо століть: музична спадщина України». Проєкт виконаний з урахуванням функціональних та естетичних вимог. Він включає інформаційні та візуальні елементи, що сприяють популяризації української музичної спадщини .

Основною задачею візуалізації було передати атмосферу кожного музичного періоду через колористику, графічні композиції, стилістику шрифтів та ілюстрацій. Також враховано зручність сприйняття інформації, ритмічність розташування елементів та акценти на культурно важливих деталях.

Під час створення обкладинки артбуку «Ехо століть: музична спадщина України» було поставлено завдання передати атмосферу музичних епох України через візуальні засоби. Це мало на меті не лише зацікавити потенційного читача, а й відразу задати настрій усій книзі – занурити глядача у глибини української культурної та візуальної пам’яті. Саме тому у процесі розробки

використовувалися елементи, які символізують зв’язок між поколіннями, підкреслюючи значущість української музичної культури.

Головними елементами композиції стали зображення жінки у традиційному вбранні, вінілової платівки та грамофона. Вони слугують символами різних періодів історії музики, поєднуючи давнє з сучасним. Образ жінки символізує не лише народну пісенну традицію, а й материнський стародавній символ як носія культурної спадщини, що передається через голос, колискову, обрядову пісню. Червоний колір оберту артбуку було обрано для створення емоційної теплоти та акцентування уваги, а текстури паперу натякають про рукотворність видання. Цей колір несе в собі також символіку крові, любові й боротьби, що нерозривно пов’язані з історією українського народу. На рис. 2.18 представлено макет обкладинки.

Рисунок 2.18 – обкладинка артбуку «Ехо століть: музична спадщина України»

Важливе значення приділено шрифтам, орнаментам та загальній ритміці розташування елементів. Вони були підібрані так, щоб забезпечити зручність сприйняття та водночас зберегти автентичність і глибину культурного контексту. Було поставлено завдання досягти ефекту української колориту та етніки. Для типографіки був використаний шрифт «Kompot», що добре читається, а його колір перегукується з загальною палітрою дизайну,

підкреслюючи головний акцент. Жирний, але елегантний гарнітур із тонкими засічками додає відчуття важливості та традиційності, і виглядає як частина ретро-стилістики, що підкреслює історичний характер проєкту. Також цей шрифт використовується для заголовків усередині артбуку.

Отже, він виступає ключовим акцентом композиції, підсилюючи загальну концепцію видання. Також важливою складовою є ритміка розміщення елементів: баланс між текстом, зображенням та простором створює естетично привабливий вигляд, що відображає глибину задуму. Фото вінілової платівки викладений важливий символізм ретро-звуку та сучасного графічного підходу, що наче створює міст між минулим і теперішнім, вказуючи на еволюцію музичної спадщини України. Поєднання аналогового носія музики з елементами цифрового дизайну підкреслює як форма зберігає свій зміст, але адаптується до нових культурних умов.

Таким чином, створення цієї обкладинки спрямоване на популяризацію української музичної спадщини, поєднуючи візуальну привабливість із відображенням історичної та культурної цінності.

Отже, обкладинка артбуку «Ехо століть: музична спадщина України» є чітко продуманим візуальним рішенням, що поєднує у собі символіку різних музичних епох України через образи жінки у традиційному вбранні, вінілової платівки, грамофона, баяну. Вона відображає зв’язок поколінь і культурну спадщину, використовуючи колір, шрифти та композицію для створення емоційної теплоти і автентичності.

Завдяки гармонійному балансу між традиційними елементами і сучасним дизайном, обкладинка не лише привертає увагу, але й формує загальну атмосферу видання, підкреслюючи його історичну та культурну цінність, а також нарощуючи впізнаваність видання. Єдиний недолік, що став помітним у процесі верстки – попри яскравість і етнічну виразність, вона виглядає менш сучасною, а композиція здається більш статичною.

На рис 2.19 ми можемо побачити мокап артбуку з першим варіантом дизайну обкладинки для артбуку «Ехо століть: музична спадщина України».

Рисунок 2.19 – мокап видання

Згодом було вирішено розробити ще один варіант обкладинки. На меті було завдання залишити загальну концепцію, але змінити композицію, кольорову гаму й емоційне сприйняття дизайну. Основною метою було зберегти ідею поєднання традиційної української культури та музичної спадщини. Було вирішено подати обкладинку в більш свіжому, сучасному візуальному форматі.

Першопочатково потрібно було підібрати абсолютно протилежний колір обкладинки, відповідатиме стилю і настрою артбуку, а також виглядатиме сучасно. Обрано було зелений колір, з якого і починаються перші розвороти артбуку. Це допомагає стримати основну ідею видання, тримати єдиний стиль і не контрастувати з розворотами усередині артбуку.

Було також замінено композицію: замість центрального портретного образу було використано більш колажну структуру. Основними візуальними елементами стали рука з віниловою платівкою (як і у першому варіанті обкладинки), піксельні ефекти, касета, грамофон та інші музичні символи різних епох. Був використаний фон з орнаментальним візерунком, у стилі української вишивки, що розміщений на оберті видання. Цей орнамент також

використовується на останніх розворотах. Вже готовий варіант обкладинки можна розглянути на рис. 2.20.

Рисунок 2.20 – другий варіант обкладинки артбуку

Після візуалізації обох варіантів обкладинки, за рекомендаціями наукового керівника було вирішено об’єднати обидва варіанти в один. За основу було взято колірне рішення другого варіанту та композицію першого варіанту. З опрацюванням деталей, маємо фінальний варіант обкладинки для артбуку (рис. 2.21).

Рисунок 2.21 – фінальний варіант обкладинки видання

Щодо внутрішніх сторінок артбуку, то варто зазначити, кожна з них була ретельно розроблена у відповідності до стилю конкретного розділу, теми чи жанру. Візуальні елементи: кольорова палітра, колажі, патерни та бічні

заголовки, адаптуються разом зі зміною тематики. Це забезпечує динамічність і цілісність видання, а також допомагає глядачу чітко орієнтуватися у виданні. Цей підхід дозволяє кожній сторінці розповідати власну історію, та при цьому залишатися частиною загальної концепції. Завдяки цьому кожен розділ стає яскраво вираженим, полегшуючи сприйняття інформації та підкреслюючи різноманіття музичної спадщини. Готові розвороти, наприклад, присвячені темі «Колядки» (додаток А) разом утворюють самобутній розділ, що стилістично та інформаційно є одним цілим. Артбук створено у цифровому форматі, розмір 210×210 мм. Квадратна форма видання дозволяє гармонійно поєднувати текст і зображення, а також забезпечити зручність читання та баланс композиції. Цей формат є універсальним для друку й перегляду на цифрових пристроях, що робить видання максимально доступним як у фізичній, так і в електронній версії. Крім того, такий формат дозволяє впровадити інтерактивні елементи, такі як QR-коди, не порушуючи естетичності. Технічна розробка сторінок передбачала створення макетів із високою роздільною здатністю, та використання універсальних кольорових моделей CMYK і RGB для друкованої та цифрової версій відповідно. Такий підхід гарантує якісний друк, яскравість кольорів та точність передачі деталей.

Додатково, особлива увага приділялася адаптивності дизайну, що дозволяє однаково комфортно сприймати артбук як у традиційному друкованому вигляді, так і на екранах різних пристроїв. Взаємодія між текстовими та візуальними елементами ретельно відображається для створення цілісного сприйняття, де кожен компонент доповнює і підсилює зміст іншого.
Значну роль відіграє інтеграція мультимедійних елементів, що активізуються через QR-коди, сприяючи більш глибокому зануренню у музичну спадщину за допомогою аудіо- та відеоконтенту. Таким чином, артбук стає не просто книгою, а комплексним культурним продуктом, який оживляє історію через сучасні технології. У підсумку варто зазначити, що технічна реалізація проєкту вимагала якісного та комплексного підходу, що поєднував дизайн, детальне вивчення культурної історичної спадщини, інтеграцію медіа та графічну

композицію. Отриманий результат довготривалого проєктування є не лише візуальним, але й сенсорним досвідом, що спрямований на глибоке емоційне занурення в українську музичну спадщину і культуру. Отриманий результат довготривалого проєктування є не лише візуальним, але й сенсорним досвідом, який спрямований на глибоке емоційне занурення в українську музичну спадщину і культуру, створюючи тонку нитку між минулим, теперішнім і майбутнім. Проєкт поєднує історичний аналіз, візуальну композицію та інтерактивність, створюючи багатошаровий культурний продукт. Остаточний вигляд розворотів демонструє естетику, гармонію між текстом і зображенням, а також глибоку емоційну залученість.

Кожен розділ та сторінка артбуку розроблені з урахуванням особливостей музичних жанрів і традицій, що допомагає зберегти автентичність і водночас робить матеріал сучасним та цікавим для широкої аудиторії. Ретельний відбір кольорової палітри, шрифтів та декоративних елементів підсилює культурний меседж і підкреслює національну ідентичність. Застосування технологій доповненої реальності через інтерактивні посилання дозволяє читачеві відчути атмосферу української музики більш глибоко та особисто. Всі ці компоненти разом формують унікальний культурний продукт, що є цінним не лише для фахівців у галузі музики та дизайну, а й для широкого кола читачів, зацікавлених у збереженні і популяризації національної спадщини.

ВИСНОВКИ

Дослідження мистецької літератури сприяло систематизації знань про класифікацію жанрів та графічних засобів у видавничій справі, що стало надійною основою для розроблення логічної структури артбуку та його тематичного поділу. Зібрані теоретичні відомості дозволили окреслити типологію візуальних прийомів, що є найдоцільнішими для відображення різних аспектів української музичної спадщини. Поглиблений аналіз сучасних тенденцій у графічному дизайні артбуків дали змогу виявити ефективні візуальні рішення, адаптовані до потреб сучасної читацької аудиторії. Аналіз історичного контексту розвитку української музичної спадщини дозволив виділити основні етапи еволюції музичних форм, стилів і жанрів — від прадавніх календарно-обрядових пісень до сучасних композицій, народжених у реаліях воєнного часу. Кожен із цих етапів репрезентує не лише характерні музичні особливості, а й відображає дух епохи, її культурну динаміку та суспільні трансформації. Музика постає як багатовимірний носій історичної пам’яті, засіб передачі традицій, формування ідентичності та джерело творчого натхнення для нинішнього покоління. У ході роботи було також визначено концептуальні підходи до художньої інтерпретації музичної спадщини в межах артбуку. Це дозволило сформувати унікальну модель поєднання документальних історичних матеріалів із виразними засобами сучасного дизайну, які не лише приваблюють увагу глядача, а й спонукають до глибшого інтелектуального осмислення побаченого. Таким чином, виконання поставлених завдань дозволило не лише зберегти та популяризувати українську музичну спадщину, а й представити її у новому, інноваційному форматі — артбуку «Ехо століть: музична спадщина України».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кондесюк. Література як мистецтво слова. Художній образ та літературний тип. Зміст і форма художнього твору. Довідник з української мови та літератури. URL : https://uahistory.co/pidruchniki/handbook-ukrainian-language-literature-5-9-classes-kondesyk-2020/10.php (дата звернення: 02.02.2025)
2. Білецький, О. І. Історія української літератури. Харків: Основа, 2020. С. 45.
3. Підопригора С. Артбук у просторі літератури. Young scientist. 2018. № 10. С. 136-139. URL : https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/21692/1/Svitlana%20Pidopryhora.pdf
4. Колекція електронних видань до виставок з правом безкоштовного перегляду. *Мистецький арсенал*. Mystetskyi Arsenal. URL : https://artarsenal.in.ua/povidomlennya/kolektsiya-elektronnyh-vydan-do-vystavok-z-pravom-bezkoshtovnogo-pereglyadu (дата звернення: 12.04.2025)
5. PinchukArtCentre. *Виставкові каталоги.* URL : https://pinchukartcentre.org (дата звернення: 13.04.2025)
6. Коновалова О. В. Мистецтвознавчі журнали: функції та значення. *Мистецтвознавчі записки* : зб. наук. пр. 2021. Вип. 39. С. 15-22.
7. Artforum : *журнал. Нью-Йорк*: Artforum International Magazine. URL: https://www.artforum.com
8. Кричевський В. Основи композиції. Київ: Вид. дім «Мистецтво». 2015. 240 с.
9. 5 книжок про творчість видатних українських митців. Взірці української культури XX століття. Ellle. URL : https://elle.ua/stil-zhizni/blog_stil__zhizni/5-knizhok-pro-tvorchist-vidatnih-ukrainskih-mitciv (дата звернення: 14.02.2025)

10. Лазарєва Л. М. Художня комунікація та її особливості в сучасному Інтернет-просторі. *Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна*. 2011. Вип. 935. С. 152-157. URL : https://www.visnik.org.ua/pdf/v2011-01-22-lazaryeva.pdf
11. Шевченко Т. Г. Кобзарик. Харків: Фоліо, 2018. 128 с. URL : https://www.yakaboo.ua/kobzarik.html (дата звернення: 18.05.2025)
12. Тюлле Е. Мої каракулі. Artbooks.ua. 2016. URL : https://artbooks.ua/moi-karakul-ki (дата звернення: 18.05.2025)
13. Толкін, Дж. Р. Р., Діксон, Ч., Демінґ, Ш. Гобіт. Графічний роман. Львів : Астролябія, 2022. 144с. ISBN 978-617-664-205-3.
14. Артбуки та з чим їх можна сплутати. Чому артбук - це не ілюстрована книга і не зін, а «книга художника». SKVOT MAG. URL: https://skvot.io/uk/blog/artbooks-and-how-to-recognize-them (дата звернення: 17.04.2025)
15. Майдуков С. Заграва: артбук та оригінал графічної роботи. Київ: IST Publishing, 2024. 160 с. ISBN 978-617-7948-44-4. URL: https://istpublishing.org/zagrava-sergij-majdukov-artbuk-ta-original-grafichnoyi-roboti
16. Хайсіг Г. Артбук «Мовчазні герої». ArtHuss, 2024. 244 с. URL: https://sens.in.ua/artbuk-movchazni-heroi (дата звернення: 17.05.2025)
17. Мальовій. Артбук Українська магічна академія (Базове видання). 144 с. URL: https://malopus.com.ua/artbooks/ukrainian-magic-academy-standart-edition (дата звернення: 17.05.2025)
18. Telegraf. Завтра. Projector publishing, 2024. URL: https://sens.in.ua/telegraf.-zavtra (дата звернення: 17.05.2025)
19. ДахаБраха. Аламбарі. Офіційний сайт гурту ДахаБраха. URL: https://www.dakhabrakha.com.ua/uk/music/alambari (дата звернення: 25.05.2025)
20. Андрущенко В. П. Пісенна культура українського народу. *Слово Просвіти.* 2020. 12-18 березня. № 11 (1063). С. 3. URL:

https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/29683?show=full&locale-attribute=en

21. Шумада Н. С. Закувала зозуленька. Антологія української народної творчості: Пісні, прислів'я, загадки, скоромовки. Київ: Веселка. 1989. С. 606. Internet Archive. URL: https://archive.org/details/zakOzoz
22. Факт. Українські національні інструменти – цікаві факти. URL: https://fact-news.com.ua/ukrainski-natsionalni-instrumenti-tsikavi-fakti (дата звернення: 07.03.2025)
23. Вікіпедія. Українські народні інструменти – перелік. URL: https://uk.wikipedia.org/Українські_народні_інструменти (дата звернення: 01.05.2025)
24. Наталка Полтавка. Українська опера. На хвилях української музики. URL: https://ukrainianopera.com/opera/natalka-poltavka
25. Запорожець за Дунаєм (фільм, 1937). Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Запорожець_за_Дунаєм_(фільм_1937) (дата звернення: 18.02.2025)
26. Ірклієнко В. С. Збереження культурної ідентичності в умовах глобалізації засобами музичного мистецтва. Гуманність у контексті сталого розвитку: виклики і перспективи : Матер. Міжнар. наук.-практ.конф. (Львів, Україна – Земмерінг, Австрія, 11-14 березня 2025 року). Львів. ЛНУ імені Івана Франка. 2025. С. 133-139.
URL: http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789 26616
27. «Щедрик» – різдвяна колядка, що підкорила весь світ. Накипіло. URL: https://nakypilo.ua/teksty/psykholohiia/rizdviana-koliadka-shchedryk-yaka-pidkoryla-ves-svit-dobirka-tvoriv-mykoly-leontovycha (дата звернення: 17.05.2025)
28. Козаренко О. Сакральна творчість українських композиторів XX століття в контексті національних музично-семіотичних процесів.Український католицький університет. Львів. 2002. URL:

https://er.ucu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ac728302-9e74-441e-8866-fc1ac14cc65e/content

29. Колесса Ф. М. Мелодії українських народних дум. Академія наук Української РСР, Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського. Київ: Наукова думка. 1969. С.598. Електронна бібліотека "Україніка". URL: https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001050
30. Пісні Української Визвольної Звитяги (1917-1921). Порохівниця. – 20.12.2022. URL:https://porokhivnytsya.com.ua/2022/12/20/pisni_ukr-vz-1917-1921_2023 (дата звернення: 01.04.2025)
31. Лук’яненко Л. «Українців гуртує лихо, помножене на несправедливість...». Вікіцитати. URL: https://uk.wikiquote.org/wiki/Лук%27яненко_Левко_Григорович (дата звернення: 08.02.2025)
32. Українська музика 60-х і 70-х років: як розвивалась попри радянську цензуру. Суспільне Культура. 2024. URL: https://suspilne.media/486148-ak-rozvivalas-ukrainska-muzika-60-h-i-70-h-rokiv-popri-radansku-cenzuru-suspilne-videonovini
33. Шмаленко О. О. Пісня В. Івасюка «Червона рута»: історія створення. Київ: Київський національний університет культури і мистецтв, 2025. – УДК 784.68(477). - С. 236.
34. Остапович К. В. Творчість ВІА «Смерічка» в контексті розвитку пісенно-естрадної культури України другої половини ХХ ст. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2024. УДК 59. С. 59.
35. Шевченко О. Г. Українська популярна музика: витоки та проблематика (1920-1990 рр.) : автореф. дис. канд. мистецтвознав. наук. Київ, 2015. С. 18.

36. 30 років незалежності: перемоги і зради української музики. Galinfo. 2021. URL: https://galinfo.com.ua/news/30_rokiv_nezalezhnosti_peremogy_i_zrady_ukrainskoi_muzyky_369965.html (дата звернення: 17.05.2025)
37. Граб У. Вплив української діаспори на збереження музичної культури. Українська музика. 2018. № 27. С. 45-57. URL: https://ukrmus.wordpress.com/wp-content/uploads/2018/06/2018-1-n27-07.pdf
38. Мануляк О. Зміна структури звукового матеріалу електроакустичних творів українських композиторів кінця XX - початку XXI століття у контексті соціополітичних змін. Наукові збірки Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка. 2023. № 49. С.45-60.
39. Шмаргович А. Українська інді-сцена: короткий огляд. The Quietus. 2025. URL:https://thequietus.com/opinion-and-essays/ukrainian-indie-music-guide-tsukor-bila-smer
40. Ukrainer. (2019). Kyiv as seen by ONUKA. Retrieved from https://www.ukrainer.net/en/onuka-en (дата звернення: 05.04.2025)
41. Панду – геть! Вуличне й не тільки мистецтво Євромайдану. Тиждень.ua. URL: https://tyzhden.ua/pandu-het-vulychne-j-ne-tilky-mystetstvo-ievromajdanu (дата звернення: 05.04.2025)
42. Шість пісень-гімнів Євромайдан. Волинь. URL: https://www.volynpost.com/news/24015-shist-pisen-gimniv-ievromajdanu
43. Festivalfinder.eu. Atlas Weekend. Festivalfinder. URL: https://www.festivalfinder.eu/festivals/atlas-weekend (дата звернення: 05.04.2025)
44. Тереза Марія, Клавдія Петрівна та Дорофеєва: що слухали українці в Apple Music у 2024 році? Суспільне Культура. – 2024. URL: https://suspilne.media/culture/894759-teresa-maria-klavdia-petrivna-ta-dorofeeva-so-sluhali-ukrainci-v-apple-music-u-2024-roci (дата звернення: 05.03.2025)

45. Музика. Ковчег «Україна» Музика. Ковчег "Україна". URL: https://www.kovcheh.ua/uk/book/muzika
46. Співаник боротьби. Львів : Локальна історія, 2024. URL: https://publishing.localhistory.org.ua/product/spivanyk-borotby
47. Чупріна Н. В., Струмінська Т. В. Сучасні технології дизайн-діяльності : навч. посіб. Київ : КНУТД, 2017. – 416 с.
48. Грані мистецтва через колаж в найвидатнішому проєкті Європи про Україну «Cafe Kyiv 2024 Berlin» Marie Claire. URL: https://marieclaire.ua/life/grani-mistetsva-cherez-kolazh-v-najvidatnishomu-proyekti-yevropi-pro-ukrayinu-cafe-kyiv-2024-berlin

ДОДАТОК А

Рисунок А.1 – розвороти першого розділу

Рисунок А2 – развороти другого розділу

Рисунок А.3 – розвороти третього розділу

Рисунок А.4 – розвороти четвертого розділу